

BYGGMESTEREN

FAGTIDSSKRIFT FOR BYGGEBRANSJEN | **UTG. 0417** | WWW.BYGGMESTEREN.AS

- Et ærefullt oppdrag

**Gir ikke lån til
ufaglært
oppussing** Side 8

**Bachelor
på kirkekopi**
Side 40

KLIKK HER
FOR MER INFO

ISOLA TAPE- OG KLEBESYSTEM

Et komplett produktprogram som gjør det enkelt og sikkert å bygge lufttette og energieffektive konstruksjoner.

Finn riktig tape med vår nye digitale tapevelger på www.isolatape.no

BYGGMESTEREN

NR. 04-2017 - ÅRGANG 91

Utgitt av Byggforlaget AS

Sørkedalsveien 9,

Pb. 5475 Majorstuen, 0305 Oslo

E-post: post@byggmesteren.as

REDAKSJON

PER BJØRN LOTHERINGTON

ansvarlig redaktør

Direkte tlf: 23 08 75 72

E-post: pbl@byggmesteren.as

CHRISTOPHER KUNØ

webansvarlig

Direkte tlf: 23 08 75 69

E-post: ck@byggmesteren.as

FORSIDEFOTO: Christopher Kunø

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 7. april

NESTE UTGIVELSE: 16. mai

ABONNEMENT / ANNONSER

ABONNEMENTSERVICE

MEDIEVEKST AS

Tlf: 46 98 67 70

E-post: byggmesteren@medievekst.no

ABONNEMENTSPRISER

Kr. 670,- pr år. Medarbeidere/læringer/
studenter: kr. 390,- pr. år

ANNONSER

ANNE-GRETHE KROGDAHL

Direkte tlf: 23 08 75 70

E-post: agk@byggmesteren.as

ANNONSEFORMATER OG PRISER

Format (bredde x høyde) 4 farger

Oppslag (385x260 mm): 34.900,-

1/1 side (185x260 mm): 24.700,-

1/2 side (185x130/90x260 mm): 17.600,-

1/4 side (90x130/185x65 mm): 9.700,-

Bilag: 17.200 - 31.100,-

PRODUKSJON

GRAFISK UTFORMING: Almås Design

TRYKK: Zoom Grafisk

MEDLEM I FAGPRESSEN

Opplag: 5.809 (Fagpressens mediekontroll)

Antall lesere: 39.000

(Kilde: tns Gallup Fagpresse 2015)

Mest lest i byggebransjen!

Veldig positivt av banken!

Banken tar et prisverdig samfunnsansvar når den krever at lånekundene bruker fagfolk.

Regjeringen lager strategi mot arbeidslivs-kriminalitet med over 20 punkter, og fornyer den etter to år fordi behovet er like stort for mottiltak. Det opprettes a-krimsentre flere steder i landet der kontrollmyndighetene samarbeider tett, og skattedirektøren anslår at 40 milliarder kroner unndras skatt og avgifter årlig.

Når problemet så til de grader er erkjent, kan vi utålmodig spørre: Når kommer motiltak med virkelig effekt?

Mens vi venter på det, kommer en god nyhet om at Sparebank1 Midt Norge stiller krav til lånekunder om å bruke fagfolk til store oppussinger. Sparebanken påpeker at 70 prosent av all oppussing er lånefinansiert, og vil bidra til å begrense svart arbeid. Den har pålagt seg selv disse reglene i samråd med bransjeorganisasjoner og LO.

Det er en sak som er hilst varmt velkommen og ble fort en av de mest leste på nettsidene våre. – Veldig positivt av banken, veldig bra, noe andre banker også bør gjøre! skriver lesere i kommentarfeltet.

Om andre banker ikke allerede har gått inn på slike betingelser i sine utlån, burde de snarest gjøre det som en del av finansinstitusjonenes samfunnsansvar.

Forsikringsselskapene burde også føle et slikt ansvar, og være mindre velvillige til å erstatte store skadesaker uten å følge opp hvordan erstatningene blir brukt.

Bransjeforeningen for firmaer som driver skadesanering, påpeker at det er ukjente firmaer eller enkeltpersoner man ikke kjenner kompetansen til, som står for en stor del av reparasjonene på de 83.000 skadene som meldes forsikringsselskapene årlig.

Når spørsmålet tidligere er tatt opp med forsikringsselskapene om å ha bedre kontroll med hvordan erstatning for skader brukes, skal visst næringen ha vegret seg fordi det vil medføre mer arbeid i skadeoppgjørene.

Siden ulovlig svart arbeid underminerer samfunnet vårt, er tiltak mot dette en del av samfunnsansvaret vi alle har, i næringslivet som privat. Derfor burde et mulig ekstraarbeid med kontroll av forsikringsoppgjør være selvsagt, og en del av ansvaret som naturlig burde ligge på store institusjoner som forsikringsselskapene.

På den annen side, kan vi si som Byggmesterforbundet: Innfør elektronisk registrering av arbeider med ildsteder, klimaskall og våtrom i boliger, så ville problemet sannsynligvis vært løst, uten økt byråkrati.

En slik registreringsplikt på viktige deler av bygg ble foreslått av byggenæringen som del av ny sentral godkjenning. Kommunalministeren har ikke villet følge det opp. Nå har han enda en grunn til å ombestemme seg.

PER BJØRN LOTHERINGTON ANSVARLIG REDAKTØR

INNHold

04/17

NYHETER

Låner ikke ut til ufaglært oppussing.....	8
Bare Kloke innkjøp kan redde fagutdanningen.....	10
– Det er lurt å samle kreftene.....	12
YSK-elever krever mer.....	14
– Liker ordningen slik den er.....	15
Skadesanerere må autoriseres.....	16
Sterke vekstambisjoner i Norgeshus.....	18
Ansatte uten lønn vant i retten.....	20
Mesterhus flytter inn i tomanns.....	22

REPORTASJER

Ungt firma med sterk vekst.....	26
Som en hangglider på hoppkanten.....	30
Kopervik kirke: – Ei særlig ære.....	34

TØMREREN

Hogger til taket til en kirkekopi.....	40
Bygger nytt i fredet uthus.....	44
Vedlikeholdsvennlige leegger.....	47
Produktnyheter.....	48

LAUG OG FORBUND

Byggmestre i Oslo og Akershus i én forening.....	52
Nytt arbeidsgiverutvalg.....	52

KOMMENTARER

FIA's hjørne: Vinden snudd for yrkesfagene?.....	53
--	----

ÆRE I PRECISIONEN

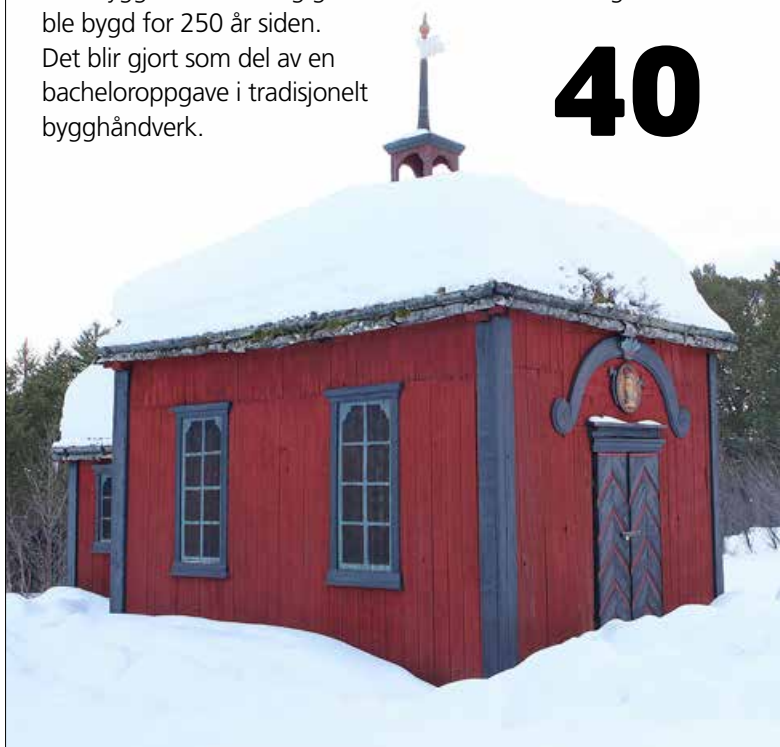
Med over ti tusen meter spiler innvendig er det blitt mye liftarbeid for tømmerne i Haakull & Ersland. Ute og inne har de levert imponerende fagarbeid med aller største presisjon i den 18 meter høye Kopervik kirke på Karmøy.

34

KIRKEBYGG I BACHELOROPPGAVE

Et av de mest spesielle prosjektene på Bygningsvernssenteret til Rørmuseet, er bygging av en kopi av Hiortkirka fra 1765. Den bygges med øks og grove materialer som da originalen ble bygd for 250 år siden. Det blir gjort som del av en bacheloroppgave i tradisjonelt bygghåndverk.

40

Jatak®

LØNNSOMME LØSNINGER

- Jatak® Veggsystem med frest spor eller hakk, for rask og effektiv montering
- Planlagt til minste detalj av våre dyktige konstruktører
- Alle deler tydelig merket for enkel og rask montering
- Leveres som precut eller ferdig sammensatt element
- Leveranser over hele Norge

Kompetanse - Kvalitet - Innovasjon

KLIKK HER
FOR MER INFO

Jatak er Norges største leverandør av kvalitetskonstruksjoner i tre. Jatak er en landsdekkende kjede av selvstendige bedrifter som konstruerer, beregner og produserer bjelkelag, precut, elementer og takstoler for byggmestere, entreprenører og husprodusenter. Vår visjon er «Jatak skal være best på trekonstruksjoner!». Dette skal vi oppnå gjennom kontinuerlig fokus på kompetanse – kvalitet – innovasjon.

Se våre referanseprosjekter på www.jatak.no

KLIKK HER
FOR MER INFO

UTFORDRING #22

BYGGE TERRASSE MED SKJULT INNFESTNING

Med HDS monteres terrasseskrueene enkelt i sidene på terrassebordene, slik at montasjen blir skjult. Til det bruker du et spesialtilpasset monteringsverktøy og bits. Montering er enklere, gir en mer stabil montering, og sørger for lik avstand mellom hvert terrassebord. Skruene er i syrefast stål A4, kan brukes i all slags klima og gir holdbar montering over tid. Sluttresultatet blir meget pent. Ingen synlige skruer, fliser eller sprekker. Uansett hvilken utfordring du står ovenfor, har ESSVE løsningen som gjør arbeidet sikrere og mer effektivt.

NYHETER

- Vi vil at pengene vi låner ut går til å bygge varige verdier og ikke bidrar til den svarte økonomien, sier Endre Jo Reite fra SpareBank 1 SMN. (Foto: Sparebank 1)

Låner ikke ut til ufaglært oppussing

TRONDHEIM: Sparebank 1 SMN vil gjøre det vanskeligere å få finansiert svart arbeid og stiller krav om faglært arbeid når kundene låner til rehabilitering.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

– Veldig mye av oppussingen i ROT-markedet finansieres av oss. Da er det i mange tilfeller riktig – og viktig – at vi tør å stille noen krav og spørsmål til kunden om hva de skal gjøre og hvem som skal brukes til

arbeidet, sier privatøkonom Endre Jo Reite.

Seriøsitetskrav

Siden 2014 har banken hans satt et viktig krav til kundene: Lånetaker skal dokumentere hvem som skal utføre vesentlig oppussing av boligen hvis

det skal finansieres med opplåning eller lån.

– Vi kan late som vi er i god tro, og benekte problemet, men i stedet ønsker vi å gå foran med god veiledning til våre kunder om hvordan de sikrer at de handler trygge og gode håndverkstjenester, og samtidig ta grep for å gjøre finansiering av svart arbeid litt vanskeligere, sier Reite.

– Vi ønsker også å utfordre andre banker til dialog om hvordan bransjen kan gjøre finansiering av svart arbeid litt vanskeligere, og kundenes valg

Andre generasjon tar over

OS, HORDALAND: To sønner tar over ledelsen i Byggmester Kjell Aarvik AS idet firmaet runder 30 år. I slutten av mars feiret bedriften seg selv med 120 ansatte og gjester til bords. Rett før jubileumsfesten overlot grunnlegger Kjell Aarvik den daglige driften til de to sønnene. Bjarte tar over som daglig leder og Kjetil som styreleder. Faren er fortsatt aktiv i bedriften, det er også mora Vigdis som har ansvar for regnskap og lønn.

– Andre generasjon er for alvor oppe og går. Det er vel eit ledd i at eg etter kvart nærmar meg pensjonstilværet, sier Kjell til lokal-avisa Os & Fusaposten.

På bildet står de tre Aarvikene: Bjarte, Kjell og Kjetil foran de ansatte. (Foto: Benjamin Søgne Olsen, Os & Fusaposten)

Foto: Byggmann

Årets Byggmann for andre gang

ÅLESUND: Dyb & Jensen Bygg AS Nittedal i Akershus er kåret til Årets Byggmann 2016. Firmaet som ledes av Rune Dyb og Johny Jensen, fikk også prisen for to år siden.

Firmaet ble ved prisoverrakkelsen midt i mars berømmet for å være en stabil leverandør av Byggmannhus. Måltrett har de jobbet seg opp til å bli en seriøs aktør i sitt område, gjennom solid entreprenørskap og gode resultater. De har høy kompetanse både faglig og forretningsmessig, og har bidratt positivt til kjedens utvikling.

Rune Dyb takket for prisen med å presisere at firmaet ikke ville ha kommet så langt uten Byggmann i ryggen.

av håndverkere litt tryggere, sier han.

Gulv og maling er greit

Banken har fått noen negative reaksjoner fra lånetakere og fra byggevarerleverandører. Men kravene handler ikke om typiske «gjør-det-selv» arbeider.

– Det er viktig å presisere at vi stiller krav til faglært arbeid og dokumentasjon av arbeider med rør, elektrisk, tak, drenering og store ombygginger. Dette er områder som ukundige bør avstå fra å gjøre eller sette bort til seriøse faglærte, forklarer Reite.

Vil anbefale mesterbedrifter

Nå undersøker sparebanken om mesterbedrifter skal inngå i seriositetskravet.

– Ja, det er en av tingene vi ønsker å vite mer om, sier Reite som likevel påpeker at det finnes mange seriøse håndverkere utenfor mesterordningene.

– Det er jo ikke ulovlig eller useriøst å ikke være mesterbedrift. Skal vi anbefale å bruke mesterbedrifter, må vi vite og forstå mer om hvordan mesterordningene fungerer, til beste for våre lånekunders boliger og hytter.

Banken innhenter nå informasjon om de ulike mesterordningenes håndtering av reklamasjoner og interne kvalitetskontroller. Får SpareBank 1 SMN det de trenger, kan lånekundene få sterke anbefalinger om å bruke mesterbedrifter når viktige bygningsdeler skal rehabiliteres.

– Ja, gir det verdi og trygghet for kunden, kan vi tydelig anbefale lånekundene å bruke en mesterbedrift når de pusser opp. Vi ønsker også å formidle hvilket forbrukervern som ligger i å bruke seriøse håndverkere til viktige arbeider, sier privatøkonom Endre Jo Reite. ☒

«Lånetaker skal dokumentere hvem som har utført vesentlig oppussing av boligen hvis det skal finansieres med opp-låning eller lån.»

– Vi ser mange triste eksempler med inngrep i bygningskroppen, bæringen, grunnmur og taket. Slike inngrep kommer ofte tilbake i det øyeblikket det skjer noe eller boligen selges. Man ødelegger boligens verdi og er ikke klar over det.

BENDERS BETONGTAKSTEIN

DOBBELKRUM - ENKELKRUM - FLAT

Benders er Nordens største produsent av betongstein. Med over 50 års erfaring som produsent og leverandør har vi produkter tilpasset de Nordiske forhold. Vi tilbyr ett bredt utvalg av profiler, farger og overflater samt ett komplett tilbehørsprogram.

www.benders.no

OSLO HANDVERK &
INDUSTRIFORENING

STYRKET FAGUTDANNING

RETT VALG
RETT LÆRLING

NETTVERK PÅ TVERS

MPETANS

KV

– Det er bare laveste pris som teller og da får kommunen det. De har ikke mot til å gå ut og gjøre kloke innkjøp av fare for å bryte EØS-bestemmelsene, sier Åsmund Østvold.

Bare Kloke innkjøp kan redde fagutdanningen

OSLO: - Oslo kommune prøver å kompensere for sine ukloke innkjøp med pålegg og krav. Det kunne de spart seg for om de kjøpte inn av redelige lærebedrifter, sier Åsmund Østvold, styreleder i Byggmesterforbundet.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

– Kommunens innkjøpere klarer med stor presisjon å unngå de organiserte opplæringsbedriftene, sier Østvold til Byggmesteren.

På årskonferansen til Oslo Håndverk og Industriforening var budskapet hans tydelig: Uten Kloke innkjøp, bryter rekrutteringen til yrkesfagene fullstendig sammen.

Oslomodellen kommer

Varaordfører i Oslo, Khamshajiny Gunaratnam (Ap), innrømmet på konferansen at kommunen har handlet uklokt altfor lenge. Men snart vil den innføre sin egen versjon av Telemarksmodellen.

– Når den innføres, vil Oslomodellen bli målestokken

på et seriøst arbeidsliv, lovet Gunaratnam som ikke kunne gi noen detaljer om virkemidlene eller når modellen innføres.

– Kloke innkjøp er viktig for å bevare velferdssamfunnet i dag. Om Oslo kommune viser vei, vil mange andre kommuner følge etter. Oslo kommune skal styrke yrkesutdanningen med sin innkjøpspolitikk, forsikret Gunaratnam.

Er bunnen nådd?

Innføring av lærlingklausul ved offentlige innkjøp i Oslo, elektroniske mannskapslister og Vardeprosjekter. Tiltakene har ikke hjulpet lærebedriftene i hovedstaden. Store entreprenører på kommunale oppdrag unngår lærlinger og tjener stort på innleie.

– Bare 15 av 475 lærlinger i organiserte bedrifter i Oslo er på kommunale oppdrag. En enslig betonglærling og en tømrerlærling er nå ute og arbeider for landets nests største innkjøper.

– De organiserte bedriftene er fortsatt ikke tilstede i Oslo kommune. Det har ikke skjedd noen endringer, påpeker Åsmund Østvold.

Årets lille oppsving i søkertallene til byggfagene hjelper lite, om det ikke er nok lære plasser som venter.

– Den tradisjonelle rekrutteringen til fagene har kollapset. Fra 44 klasser og ca 660 elever innen byggfagene til 23 klasser og ca 345 elever (15 elever per klasse) er en nedgang på 48 prosent på bare fire år, forklarte Østvold. ☒

Vurderer uropatrulje i Stavanger

STAVANGER: Det er behov for å rydde opp i ulovlig arbeid i Rogaland også. Om det blir opprettet en egen uropatrulje der, skal nå vurderes nærmere.

– Vi fikk et interessant foredrag av lederen for uropatruljen i Trondheim om de erfaringene som er gjort der, og går nå videre med å vurdere om eller hvordan vi kan gjøre noe tilsvarende her, sier Rasmus Pollestad.

Han er leder i Håndverkergruppa i Næringsforeningen i Rogaland. Nylig arrangerte de et storlaugsmøte der Vidar Sagmyr fra uropatruljen, gruppeleder i a-krim i Stavanger, Fred Sherlig, og daglig leder i Byggmesterforbundet, Frank Ivar Andersen, holdt foredrag.

Håndverkergruppa har hatt useriøse aktører på dagsorden siden starten i januar 2015. Hittil har gruppa hatt møter med kommunene på Jæren, kommunalutvalget i Stavanger og Rogaland fylkeskommune.

Anbudspraksis og tiltak for å hindre at useriøse får offentlige oppdrag, har stått sentralt i alle møtene.

Skrekk fra virkeligheten

I storlaugsmøtet i slutten av mars, fortalte a-krimlederen noen skrekkehistorier som er avdekket i deres arbeid med byggenæringen.

Andersen redegjorde blant annet for kloke innkjøp i det offentlige, som Oslo kommune har bestemt seg for å praktisere.

Lokalforeningene til byggmestrene, malerne, murmestrene, rørleggerne og blikkenslagerne redegjorde for sine foreninger og hvilke utfordringer de opplever med den svært utbredte ulovlige virksomheten i næringen.

Nye Crafter.

Best i klassen uten å miste bakkekontakten.

KLIKK HER
FOR MER INFO

Forchjulstrekk, bakhjulstrekk eller 4MOTION firehjulstrekk.
Du bestemmer.

Nye Crafter. 100% Innovasjon.

Volkswagen Crafter er arbeidsjernet du trenger, enten du velger kraftig bakhjulstrekk, 4MOTION firehjulstrekk, eller det helt nye forhjulstrekkssystemet. Alle kan kombineres med 8-trinns automatgir og alle kan skreddersys ned til minste detalj. Med tre billengder, tre bilhøyder og 69 ulike karosseri- og drivlinjekombinasjoner kan du sette sammen en varebil som er 100% unik for ditt bruk. Nye Crafter er en varebil som gir mer plass enn den tar, med sine smarte laste- og oppbevaringsløsninger og sitt rene design. En jury av varebilekspertene fra hele Europa har kåret den til årets varebil – prøvekjør den hos din forhandler og døm selv.

Volkswagen Nyttekjøretøy. Norges mest populære arbeidsplass på fire hjul.

Nyttekjøretøy

Drivstofforbruk blandet kjøring: 7,5 - 8,1 l/100km, CO₂-utslipp fra 197-210 g/km. Crafter fra kr 342.340,- eks. mva. Prisen er veil. levert Oslo inkl. leveringsomkostninger. Frakt til forhandler utenfor Oslo og årsavgift kommer i tillegg. Avbildet modell kan ha ekstrautstyr utover standard.

– Det er lurt å samle kreftene

DRAMMEN: Gode resultater fra Trøndelag gjør inntrykk i hele landet. Kristiansand får nå sin egen Uropatrolje og Drammens Håndverk- og Industrieforening vurderer tiltaket.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

– Vi er villig til å bruke noen penger på dette. Ikke minst for å signalisere til styresmaktene at dette er blitt så ille at vi må ta tak selv, sier maler- og byggtapetsermester Baard Samuelsen.

Vil se resultater

Samuelsen er formann i Drammens Håndverk- og Industrieforening som lenge har kjempet mot svart arbeid.

– Vi som er ute, ser det hele tiden. Mitt inntrykk er at ting begynner å bedre seg på de

store byggeplassene. Men på privatmarkedet, er der kølsvart og useriøst. Rekrutteringen til fagene er truet og viktig kompetanse på rehabiliteringsarbeid forsvinner, sier Samuelsen.

Som mange andre foreninger, har håndverkerforeningen hatt en tipstjeneste og deltatt i forebyggende aktiviteter.

– Men vi får inn lite tips. Kanskje er folk redde? Når vi ser de fine resultatene i Trondheim, tenker vi at dette er verdt et forsøk, sier formannen.

Millioner tilbake

– Mandatet vårt er å kartlegge og dokumentere, forklarte Vidar Sagmyr fra Uropatroljen i Trondheim på medlemsmøtet i Drammen.

I løpet av tre år har Uropatroljen sendt inn hundrevis av tips til politiet, skattevesen og Arbeidstilsynet. Etatenes respekt for Uropatroljens arbeid har økt i takt med at millioner av svarte kroner hentes tilbake til samfunnet.

– I går fikk jeg en takk, nemlig oversikt fra Tipsgruppa

– Det er lurt å samle kreftene i en Uropatrolje, sier formann i Drammens Håndverk- og Industrieforening Baard Samuelsen.

i Skatt Midt-Norge: På tre år har tips fra oss og andre gjort at de har hentet inn over 90 millioner i unndratt moms, skatt og arbeidsgiveravgift, sier Sagmyr.

Konkursryttere er dømt, dyre luksusbiler beslaglagt og mange livsfarlige byggeplasser er stoppet. Sagmyr viste håndverkere, politiet i Drammen og Skatt Sør hvordan han arbeider for å skaffe etatene tipsene de kan rykke raskt ut på.

– Hva er det verste du ser? spør Baard Samuelsen under foredraget.

– Offentlige innkjøpere som ikke vet bedre, svarer Sagmyr og viser hvordan kommuners

prisfokus fører til økt sosial dumping og nedleggelse av lokale lærebedrifter.

Hvor begynner vi?

– Det viktigste Drammen kan gjøre nå, er å bli enige om hvor mye dere vil satse. Det er en fordel om Uropatroljen blir landsdekkende. Med rett organisering får dere resultatene og bedre samhold mellom fagene, sier Sagmyr som mener mye er ugjort.

– Nå må vi jobbe mer mot de norske bakmennene som fikser søknader og samsvarserklæringer for kriminelle, sier den daglig lederen for Norges første Uropatrolje. ☒

– Det er en fordel om Uropatroljen blir landsdekkende, sier Vidar Sagmyr.

Råsterk med SuperFix

SuperFix monterer med stor styrke. Bortimot alle materialer. Inne og ute. Tåler en konstant belastning opp til 5000 kg/m². www.casco.no

KLIKK HER
FOR MER INFO

Lær å beregne kundens tak på en enkel måte

Icopal ønsker å bidra med nyttige verktøy som gjør din hverdag enklere. Vi lanserer nå gratis e-læringskurs som på en enkel og rask måte gir deg innføring i:

- **Bruk av IcoBest takberegningsprogram**

Tilgang til kurset finner du på www.decra.no under "tips og råd"

Decra® - markedsleder i mer enn 30 år

Decra har vært markedsleder innen takpannesegmentet i mer enn 30 år. Årsakene til det er først og fremst suveren kvalitet og uslåelig holdbarhet. Decra er skapt for å tåle de stadig tøffere værforholdene, og lar seg ikke rikke av en orkan. Lav vekt og enkel montering har også bidratt til suksessen.

Under normale forhold holder et Decra-tak i minst 50 år. Som en ekstra sikkerhet gir vi 30 års produktgaranti.

Thoresen og Tjelle trives godt ute i praksis mellom skoledagene på Nesbru videregående skole. Her sammen med byggmester Steinar Madsen.

YSK-elever krever mer

HOLMSBU: Mindre lærebedrifter synes det er vanskelig å ta inn lærlinger fra fireårige YSK-linjer og etterlyser forbedringer fra skole og fylkeskommune.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

Byggmester Steinar Madsen rydder på byggeplassen ved Oslofjorden. Hytta som først skulle ha en lett overhaling, trenger full renovering. Her blir det mye variert arbeid for Vg2-elev Georg Thoresen og YSK-elev Sigurd Lenasønn Tjelle, som har praksis to dager i uken hos Madsen.

– Ti av de ansatte i Madsen & Giseth har gått i lære på tradisjonelt vis og har fortsatt her i firmaet. For oss er dette god rekruttering – hele firmaet er egentlig basert på det, sier byggmesteren.

Til høsten skal han ta inn tre lærlinger. Men om det blir noen fra en YSK-linje (Yrkes og studiekompetanse), er usikkert. Madsen er imponert over elevene, men tror ikke at YSK

bidrar til flere håndverkere. Likevel har han gjort plass til en YSK-elev frem til sommeren.

– YSK-elever er motiverte og Sigurd jobber godt når han er her. Men 14 dager ute og 14 dager i klassen gjør det vanskelig for mindre firmaer. Her flytter vi mye rundt og lærlingen kan gå glipp av viktig arbeid i prosjektet når han drar etter to uker, mener Madsen.

– Hvis ordningen hadde vært tre-fire måneders praksis med fullt tømrerarbeid, og så en periode med bare skole, hadde det vært lettere for oss. Eleven ville også deltatt hele veien på et tilbygg, for eksempel.

Havner hos entreprenørene
Madsen mener at flere YSK-

elever burde få plass i større bedrifter.

– De store entreprenørene bør bli flinkere til å ta inn YSK-elevene siden de kan gå videre i utdanning og karriere der. Da tas de inn i et nytt «lærling-beite» og da vil de ikke konkurrere om plassene i de små bedriftene. Hos entreprenører vil de også vende tilbake til samme prosjekt som kanskje er lettere å nå for den som ikke har bil, sier Madsen.

Bekymret for de svakeste

Det er virkelig kamp om læreplassene på Østlandet, og Madsen er bekymret for elever med dårlige karakterer som sårt trenger en læreplass, men

ikke når opp i konkurransen med de skoleflinke.

– Jeg vet at meningene om YSK er veldig delte ute i bransjen. Noen mener dette er feil vei å gå om vi skal rekruttere flere fagarbeidere, ikke bare ingeniører. Det gjelder både lærere jeg har snakket med og opplæringskontorer, sier Madsen som presiserer at YSK-elevene er en ressurs:

– De takler et tøft og langt løp. De har tenkt seg godt om og står for det. Det er fordelene med disse lærlingene. De er en ressurs for byggebransjen uansett, selv om de ikke fortsetter som tømrere, sier byggmesteren. ☒

Hva mener en stor entreprenør om YSK-linjen?

Asle Hermansen er lærlingansvarlig hos Veidekke Entreprenør og daglig leder av Skole på Byggeplass. **Hans svar kan du lese i Byggmesteren 0517**

- Uansett hvilken linje man velger, er det mange muligheter, så lenge en fullfører, sier Sigurd Lenasønn Tjelle og Georg Thoresen.

- Liker ordningen slik den er

Sigurd Lenasønn Tjelle tar YSK-linjen, mens Georg Thoresen går den tradisjonelle veien.

Begge er fornøyd med sitt valg.

– Ordningen med to uker skole og to uker jobb, er veldig bra. Vekslingen gir motivasjon begge veier. Man tjener litt penger underveis også, sier Tjelle som innrømmer at YSK er krevende:

– Jeg har mattelekser som venter når jeg kommer hjem fra jobb i kveld.

Georg Thoresen hadde gode nok karakterer til å komme inn på begge linjene, men valgte «vanlig» bygg- og

anleggsteknikk.

– Jeg tenker å ta teknisk fagskole etter å ha jobbet fire år, sier han og påpeker at Y-veien kan velges om man vil bli ingeniør.

Resultatet blir det samme, mener de sindige guttene: Et svennebrev og et yrke man kan trives eller gå videre i.

– Det som skiller linjene, er at de som oftest går YSK, satser på ingeniør og ledelse. Men det er absolutt mulig å ta den veien via vanlig bygg- og anleggsteknikk, sier Thoresen.

– Det negative med min linje, er at jeg går glipp av deler av arbeidet, kommenterer Sigurd Lenasønn Tjelle.

– Jeg liker ordningen slik den er. Med lange uteperioder hadde miljøet i klassen blitt dårligere og så hadde det blitt hardt med matten: Går det en lang stund mellom hver skoleperiode, er det tungt å lykkes der. Vi jobber mye med

skolefagene og trenger jevnlig undervisning, forklarer Sigurd Lenås Tjelle.

– Jeg tror også at dagens ordning er best. Da får man reflektert over det man har gjort ute, sier Georg Thoresen. ☒

BENDERS TEGLTAKSTEIN HANSA - TVILLING - PIANO

Høy kvalitet, pent utseende og enkel legging gjør at du som håndverker kan levere ett produkt til dine kunder som gir store fordeler. Med 30 års garanti og ett produkt som har den kvalitet og det utseende som man forventer av Tegltakstein gjør vi valget enklere. Alle typer fåes i ett bredt utvalg av overflater og farger, både i Naturell, Engobert og Glasert.

www.benders.no

FAKTA

YSK-LINJE

(BYGGFAG MED SPEIELL STUDIEKOMPETANSE)

YSK (Yrkes- og studiekompetanse) tidligere kjent som Tekniske og allmenne fag (TAF), er et 4-årig videregående yrkesfaglig utdanningsprogram som gir spesiell studiekompetanse samt fag- og svennebrev.

Elevene søker seg til tilbudet direkte fra 10. trinn, inngår en avtale med en av skolens samarbeidsbedrifter og binder seg for fire år. Det kreves ofte at eleven har minst karakteren fire i matematikk. De to første årene er det ikke uvanlig at eleven mottar noe lønn i arbeidsperiodene. De to siste årene får elevene lærlingstatus og lønn deretter. Det er mulig å krysse til ordinær lærekontrakt etter to år, da uten å oppnå spesiell studiekompetanse.

Flere skoler på Østlandet har nå mye flere søkere til Ysk-linjen enn til byggfag. En kilde sier til Byggmesteren at 40 - 45 % forblir fagarbeidere, resten videreutdanner seg.

Skadesanererere må autoriseres

OSLO: Utbedring av vannskader i boliger får så stor betydning for innemiljø og helse at det bør gjøres av autoriserte skadesanererere.

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
pbl@byggmesteren.as

– Årlig er det over 83.000 forsikringsmeldte vannskader på norske boliger, og hvordan mer enn halvparten av dem utbedres, vet vi ingenting om, sier Sindre Ulvestad i skadesaneringsselskapet Polygon.

– Det er sannsynligvis enda flere vannskader i boliger enn de som blir forsikringsmeldt. Mange skader blir ikke meldt inn blant annet fordi skadeomfanget er lavere enn fastsatt egenandel, sa han i et foredrag på Nasjonalt fuktseminar i Oslo i slutten av mars.

Hvem gjør det meste?

Skadesanererne som er organisert i NHO Service, er bekymret for at utbedringen av vannskader ikke blir gjort riktig med de konsekvensene det kan få for boligene og innemiljøet etterpå. Bare 45 prosent av skadesakene som blir forsikringsmeldt, utbedres av medlemmer i foreningen.

– Hva som skjer med den store resten, vet vi ikke, sa Ulvestad.

– Mye blir nok utbedret av andre kvalifiserte firmaer, noe kan kanskje bli gjort av mindre kvalifiserte, eller det blir ikke gjort i det hele tatt. Forbrukerne velger et kontantoppgjør fra forsikringen og bruker oppgjøret på noe annet.

– Det er for å få kontroll

Sindre Ulvestad i skadesaneringsselskapet Polygon tar til orde for autorisasjonskrav for skadesanere.

med at dette viktige og omfattende arbeidet blir gjort riktig, at vi som bransje ønsker en autorisasjon for den som skal gjøre slike arbeider. Hvem som vil, kan jo skaffe seg en avfukter og fuktmåler og gå i gang med slikt arbeid, la Ulvestad til.

Standardiserte prosedyrer

Bransjen har også arbeidet med en standard for slike arbeider, og begrunner det med at forsikringsselskapene har ulike prosedyrer for slike arbeider. En standardisering kan bidra til at arbeidene blir gjort riktig.

– Skadesanererere som har oppdrag for forsikringsselskaper, kan ha like mange prosedyrer å følge som de har oppdragsgivere, forklarte Ulvestad.

Han la til at skadesanererere arbeider for å opprette en egen utdanning som fører fram til et fagbrev. En utdan-

ning i fuktteknikk ble satt i gang sist høst.

Langsomt tørke ut

– Tunge trekonstruksjoner kan tørkes etter en flom, men det tar tid, understreket seniorforsker Sverre Holøs i SINTEF Byggforsk i et annet foredrag på seminaret.

Han minnet om at flomskader må utbedres med omtanke og tålmodighet.

– Først må slam og vann ut av bygget, og det må skje kontrollert for å unngå skader av vann som kan presse på utenfra eller nedenfra. Skadene må dokumenteres, så må gjenstandene vaskes og langsomt tørkes. Det kan oppstå følgeskader og det må man følge med på, påpekte Holøs.

– Såpe og vann er beste middel når gjenstander og interiør skal vaskes etter flom. Klorin og annen desinfeksjon kan brukes, men med stor forsiktighet! poengterte han. ☒

Nye Horten vgs. skal bygges hvitt

HORTEN: Vestfold fylkeskommune inngår samarbeid med Skatt sør for å forhindre kriminalitet i byggingen av nye Horten videregående skole.

– Useriøse aktører i byggebransjen er et samfunnsproblem som vi tar på største alvor. Et samarbeid med Skatt sør vil bidra til å demme opp for den negative utviklingen, sier stabsdirektør Lisbeth Eek Svensson i en pressemelding. Samarbeidsavtalen er en del av Skatt sørs arbeid med å mobilisere seriøse aktører i byggebransjen. Målet med samarbeidet er å krympe handlingsrommet til de useriøse aktørene i markedet, og stoppe dem før de kommer inn på byggeplassene og får tilgang til lukrative kontrakter.

Mangler 40 lærlinger

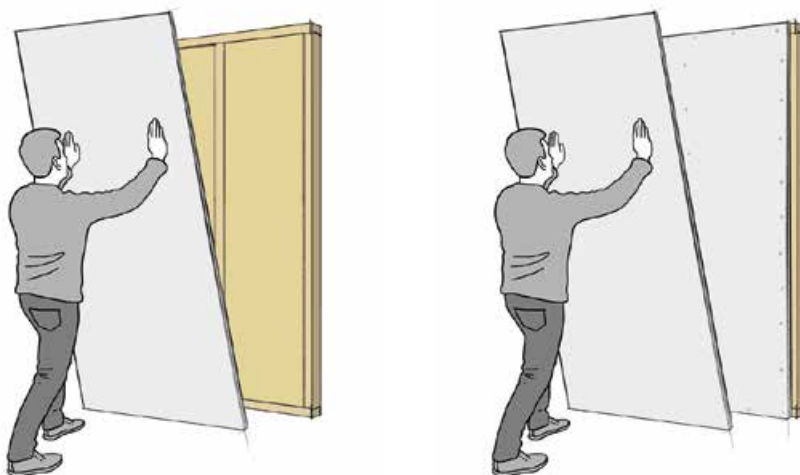
SKIEN: Byggenæringen i Telemark satser på at læreplassgaranti vil skaffe dem lærlingene de sårt trenger.

– Bedriftene skulle gjerne hatt 40 flere lærlinger, og framover er det ventet så stor byggeaktivitet at etterspørselen vil øke, sier Hans Inge Gudmundsen, daglig leder i Opplæringskontoret for byggefag i Telemark til lokalavisa til TA.

For å bøte på denne mangelen, tilbyr nå opplæringskontoret en læreplassgaranti til elever som har bestått i alle fag og ikke har for høyt fravær.

Gudmundsen mener økt etterspørsel etter lærlinger har sammenheng med lærlingklausul i offentlige oppdrag med krav om at det er lærlinger i prosjektene.

SKAL VEGGEN BLI LYDTETT OG BRANNHEMMENDE, MÅ DU LEGGE TO LAG MED GIPSPLATER

ELLER BARE ETT

KLIKK HER
FOR MER INFO

Fermacell Platekalulator
Beregn antall plater og
hvilket tilbehør du trenger
for montering av disse.

Fermacell® Fibergips

er markedets sterkeste gipsplate, med unike tekniske egenskaper. Fermacell® består av 80 % gips og 20 % papirfiber. Resultatet er en uvanlig sterk gipsplate som allerede ved ett lag gir bedre lydisolerende og brannhemmende fordeler enn to platelag med kartonggips. Fermacell® Fibergips leveres i håndterbare formater som er enkle å montere.

Fermacell® Fibergips er en del av Hunton Veggssystem, en overlegen totalløsning for oppbygging av økovennlige vegger. Systemet består av trefiberprodukter av høyeste kvalitet, er enkelt å sette sammen, bidrar til et sunnere innneklima og er det mest miljøvennlige valget på markedet. Les mer på hunton.no

fermacell®

HUNTON

Av naturen. For naturen.

Norgeshus Midt-Norge Eiendom ble tildelt prisene Årets forhandler og beste arbeidsplass. Her er vinnerne flankert av de to prisutdelerne Dag Runar Båtvik og Vivi Fuhr Hjelde: Odd-Johan Fossen, Odd Henrik Fossen, Marius Endresen og Morten Breiset. (Foto: Norgeshus)

Sterke vekstambisjoner i Norgeshus

BODØ: Igangsettingen gikk ned, men omsetningen økte i Norgeshus i fjor. For i år er vekstambisjonene skjerpet og forhandlerne lønnsomhet skal styrkes.

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
pbl@byggmesteren.as

Økt vekst, økt lønnsomhet og økt medarbeidertilfredshet var gjengangere i de fleste innleggene på kjedekongressen i Bodø siste helga i mars.

– Vi setter oss som mål å bygge 1.000 nye boliger og bli 110 forhandlere i løpet av året. Vi skal styrke posisjonen som landets mest lønnsomme boligkjede med et gjennomsnittlig resultat på 7,5 prosent. Det er ambisiøst, men oppnåelig, mener administrerende direktør Dag Runar Båtvik.

– Vi er godt i gang med å bli mer lønnsomme. En gjennomgang av regnskapene hos 80 prosent av forhandlerne, viser resultater i gjennomsnitt på sju prosent. Vi utvikler dessuten det vi regner som bransjens beste byggemetode basert på LEAN-prinsippene, forklarer han.

Finner beste praksis

– Teoriene i LEAN gjennomgår all ressursbruk, og et grunnleggende prinsipp er å redusere sløsing og ikke-verdiskapende arbeid, forklarte

Administrerende direktør i Norgeshus Dag Runar Båtvik presenterte ambisiøse vekstmål på kongressen. (Foto: Christopher Kunøe)

bedriftsutvikler Harald Hårvik på kongressen.

– Sammen med ledelsen og ansatte hos forhandlerne finner vi fram til beste praksis og optimaliserer alle arbeidsprosesser og flyten mellom

dem. Dette skal bli Norges husmetoden, sa Hårvik som er kjedens LEAN-ekspert.

Mer rehabilitering

Båtvik peker på nedgang i nybyggingen i Rogaland som

en forklaring på at kjeden hadde en nedgang på nesten 70 enheter i fjor, og endte med igangsetting på 824 enheter.

– Til tross for nedgang i igangsettingen, økte omsetningen i kjeden med 15 prosent til 2,5 milliarder kroner, så aktiviteten var det ingenting å si på, mener Båtvik.

Han sier at kjedens satsing på andre boligtyper enn tradisjonelle boliger, bærer bud om økt igangsetting i år. Siden lanseringen for tre år siden, er det igangsatt eller byggemeldt nesten 450 konseptboliger.

– Det har vært en giga-suksess, kommenterer Båtvik.

Også økt satsing på leiligheter og kommunale boliger som ble lansert i fjor, ser ut til å lykkes. Slike boliger kan gi en omsetning på ca 200 millioner kroner for forhandlerne i år, anslår direktøren.

Styrke bedriftskulturen

Norgeshuskjeden ble kåret til landets femte beste arbeidsplass av analyseselskapet Great Place to Work. Det systematiske arbeidet som er nedlagt for at medarbeidere skal trives på jobben, skal fortsette, lover Båtvik.

Han sier at kjeden og forhandlerne fortsatt skal ha et tett samarbeid for å lære av hverandre og etablere en felles bedriftskultur.

Mintes «sjølingen»

300 forhandlere og leverandører var med på den 28. kongressen i Bodø. Den markerte et tidsskille i kjeden idet det var første gang kongressen ble arrangert uten at grunnlegger Dagfinn Båtvik var til stede. Han døde i januar etter kort tids sykdom, og ble minnet med et minutts stillhet. ☒

Birken selger for BoligPartner

HAMAR: BoligPartner har fortsatt den gode veksten fra i fjor inn i første kvartal i år. En viktig bidragsyter er den nye hytteserien Birken.

– I første kvartal har vi solgt 262 hus og hytter, mot 217 til samme tid i fjor. Dette er sterke tall vi er svært fornøyde med, sier Mari Skjærstad (bildet), administrerende direktør i BoligPartner AS i en pressemelding.

Økte med 161 prosent

Med i de gode tallene hører også sterk økning i hyttesalget. I første kvartal økte hyttesalget med 161 prosent sammenlignet med første kvartal 2016. Birkenhyttene som ble lansert i Sju-sjølia i romjula, har solgt ut to byggetrinn på kort tid.

– Birkenhyttene har navnet sitt etter de tradisjonsrike Birkebeinerarrangementene og er en del av en sponsoravtale mellom BoligPartner og Birken. Hytteserien består av fem hytter for den aktive familien. De er plasseffektive med praktiske løsninger, som for eksempel romslige boder med plass til ski og sykkel, fiskeutstyr osv., forklarer Skjærstad i pressemeldingen.

NS AB 000 kl1

Vil du ha rette terrassebord med jevn overflate og uten kvisthull, impregneret etter norske regler og kontrollert av uavhengige kontrollører? Da velger du NS-merket 1. sortering impregnerte terrassebord.

Les mer på trefokus.no

KLIKK HER
FOR MER INFO

Se alltid etter **NS**-merket tre når du skal bygge!

Ansatte uten lønn vant i retten

OSLO: NHO Service og Fellesforbundet er uenige om dommens betydning for «nullprosentkontraktenes» fremtid. De seks innleide håndverkerne håper på bedre kår.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

Er det lov å ansette noen uten å betale dem en fast lønn? Seks polske håndverkere som anla rettssak mot bemannings-

byrået Clockwork Bemanning, fikk fullt medhold i Bergen tingrett. De gikk til sak mot bruken av bemanningskontrakten «fast ansatt uten lønn mellom oppdrag».

I dommen får de erstatning for påkjenningen og uteblitt inntekt i perioder under arbeidskontrakten. De seks får også krav på fast ansettelse i

GÅ IKKE GLIPP AV BLADET
BESTILL DITT EGET ABONNEMENT PÅ BYGGMESTEREN!

JA, TAKK! Jeg bestiller ____ stk
abonnement til kroner 670,- pr. stk.

Firma: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Poststed: _____

Telefon: _____ E-post: _____

Klipp ut kupongen og putt den i posten. Porto er allerede betalt.

Du kan også sende e-post til: post@byggmesteren.as

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

BYGGMESTEREN

BYGGFORLAGET AS

Svarsending 2132

0091 Oslo

Mange håper at dommen nå skal føre til innstramminger i den voksende bruken av innleie og vikarbyråer. (Illustrasjonsfoto: C. Kunøe)

en bestemt stillingsprosent når dommen er rettskraftig i april.

Klart ulovlig

– Siden det ikke har vært politisk vilje til å gjøre noe, har vi vært nødt til å skjære igjen. Dette var en nødvendig rettssak, sier forbundssekretær Knut Antvard Øygard i Fellesforbundet til Byggmesteren.

– Bergen tingrett fastslår at ansettelsesformen ikke er fast, men ulovlig. Ordningen kan sammenlignes med en rekke midlertidige ansettelser, legger Øygard til.

– Vi er spent på hvordan den politiske ledelsen i landet vil behandle denne dommen. Mens de tidligere har unngått å ta et standpunkt, vil det bli langt vanskeligere nå, sier Mads Kleven fra Fellesforbundet til Bergens Tidende.

Helt lovlig

Sigbjørn Mygland er leder for arbeidslivsavdelingen i NHO Service som organiserer bemanningsbransjen og førte saken for Clockwork i retten. Ifølge ham, får ikke dommen noen stor betydning for bemanningsbransjen.

– Vi mener det er viktig at retten har slått fast at bemanningskontrakten er lovlig. Det er viktig for hele bransjen. Resten får vi komme tilbake til når vi har fått finlest dommen, sier Mygland til ANB.

Til Byggmesteren sier daglig leder i Clockwork Bemanning, Jostein Hatlebrekke, at de vil vurdere en anke innen fristen 24. april.

– Vi er fornøyde med at Bergen tingrett slår fast at bemanningskontrakten «fast ansatt uten lønn mellom oppdrag» er lovlig. Dette er viktig både for Clockwork og for resten av bemanningsbransjen, sier Hatlebrekke.

- En uting som vi må bli kvitt

Hvem har rett? I dommen heter det at «de seks saksøkeres arbeidsforhold i Clockwork mangler den forutsigbarhet med hensyn til arbeid og inntekt og det stillingsvern som kreves for å kategorisere et ansettelsesforhold som fast i arbeidsmiljøloven § 14-9 første ledd sin forstand. Etter rettens vurdering er de seks saksøkerne i realiteten ikke faste ansatte.»

Fagforeningsleder Mads Kleven er sikker i sin sak.

– Vi forventer nå at de seriøse i bransjen, med Byggenæringens Landsforening og Byggmesterforbundet i spissen, slutter med slike kontrakter. Folk skal ikke måtte sitte med mobilen i hånda og håpe på jobb for å få en lønn å leve av, sier Kleven til Frifagbevegelse.

Destruktivt for bransjen

Regjeringen har ikke kommentert dommen, men Arbeiderpartiets Marianne Marthinsen kunne rett før påske avsløre at Ap lanserer en ny tiltaksplan mot sosial dumping i april.

– Rollen bemanningsbransjen spiller i byggesektoren, er fryktelig destruktiv. Disse kontraktene uten lønn mellom oppdrag, er en uting som vi må bli kvitt, sier partiets finanspolitiske talsperson, ifølge Frifagbevegelse. ☒

INSTANT

Nye stillasregler?

Ta stillaskurs på nett i dag. Våre kurs er i samsvar med de nye forskriftene.

Besøk oss på
www.instantkurs.no

Tore Mjaavatn har vært kjededirektør et drøyt halvår og varslet en strategi for flere prosjektboliger i Mesterhus.

Mesterhus flytter inn i tomanns

STAVANGER: Eneboligbyggeren Mesterhus har planer om å flytte til tomanns- og flermannsboliger i prosjekt.

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
pbl@byggmesteren.as

Boligkjeden som i fjor igjen ble Norges største boligbygger, har flest medlemmer som bygger eneboliger.

– Det skal de fortsette med. Vi skal bli enda bedre på det vi allerede er gode på, forsikrer kjededirektør Tore Mjaavatn. Med «Fremtiden flytter inn» som slagord lanserte han boligkjedens strategi fram til 2020 for 380 medlemmer og leverandører på kjedens konferanse i Stavanger i begynnelsen av mars.

– Framtida er prosjekter med flermannsboliger og eneboliger i kjede. Folk kommer til å bo tettere og med mindre areal, og det må vi forberede oss på, forklarte han.

Lære av «søstrene»

Kjededirektøren viste til at Systemhus og Blink Hus nå har samme eiere som Mesterhus. Slik medlemmene i Mesterhus allerede gjør, må de tre kjedene samarbeide og lære av hverandre.

De to andre kjedene har en større andel av boligbyggingen innenfor felt og prosjekter. De er også kommet lenger med elementer, noe som blir mer aktuelt for Mesterhus fordi trenden i markedet er

mer ferdighus og industriell produksjon, sa han.

Sterkere lokalt

Lokalt står Mesterhus sterkt og har en sterk merkevare. Boligene leveres med byggmesterkvalitet og lever opp til det forpliktende slagordet «Det blir som avtalt».

Likevel har kjeden et vekstpotensial, og det gjelder særlig i de største vekst-regionene og i prosjektmarkedet, ifølge Mjaavatn.

Kjeden utvider staben med flere

ansatte som skal arbeide i regionene og verve flere. De regionansatte er tenkt å være rådgivere overfor medlemmene blant annet innenfor byggeplassdrift.

Helst nye tomannsboliger

Medlemmene forbereder seg allerede på å bygge boliger i prosjekt. Utvikling av tomannsboliger er det de fleste ønsker seg fra kjeden, viser en undersøkelse blant medlemmene. Derest er det eneboliger i kjede og firemannsboliger de ser for seg, refererte teknisk sjef Elisabeth Bjaanes fra undersøkelsen.

Kjeden har allerede to-tre prosjektboliger i porteføljen, og planlegger to-tre flere i første omgang.

Effektive å bygge

De nye prosjektboligene skal være areal-effektive slik at kunden får mest mulig

Teknisk sjef Elisabeth Bjaanes forsikret at nye modeller skal prosjekteres grundig før de lanseres.

Kjededirektør Tore Mjaavatn og vinnerne i Gresseth-familien: Iver, Bjørn og Bjørg.

Beste hos Mesterhus

Samarbeidsvilje, lagspill og godt renommé i eget marked førte Byggmester Iver R. Gresseth AS til topps hos Mesterhus.

– Dette er hva vi betegner som en solid og ekte Mesterhusbedrift som ivaretar

og viderefører verdier som Mesterhus er kjent for, og som vi også i framtiden vil bli husket for, fastslo kjededirektør Tore Mjaavatn ved overrekkelsen på konferansen i Stavanger.

Byggmesteren full tilgang

Les alt - hvor du vil og når du vil!

Alt du liker å lese på trykk i Byggmesteren, finner du nå på digitale plattformer.

Er du abonnent, får du full tilgang.

Følg med på www.byggmesteren.as

BYGGMESTEREN **FULL TILGANG**

boligflate, og de skal være rasjonelle å bygge. Her kan det bli aktuelt både å bruke prekutt, elementer og moduler, fortalte Bjaanes.

– Vi skynder oss langsomt og alle de nye modellene vil være gjennomprosjektert før de blir lansert, forsikret hun.

Bjaanes sa at de tre boligjedene i Mestergruppen burde samarbeide om

utvikling av prosjekter, og det kan bli startet et samarbeidsforum for dette.

30 hus i katalog-magasin

Ett av høydepunktene på Mesterhus-konferansen var lanseringen av et magasin med 30 husmodeller. Kjeden har tidligere hatt både katalog og husbok, men går nå for et magasin som er ment til

inspirasjon for kundene. 30 modeller er kommet med og flere modeller presenteres i «hjemme hos»-artikler som i trend-magasinene.

– Her er det litt av alt og flere modeller som har vist seg å være populære blant kundene, mente flere av medlemmene ved den første gjennomgangen. ☒

Prisen var den ypperste av sju priser som ble delt ut under festmiddagen som avsluttet Mesterhuskonferansen. Over 300 medlemmer og leverandører ga prisvinneren stående applaus ved overrekkelsen.

Beste tømrer og selgere

Prisen «Årets tømrer» og to priser for beste salg, var tre andre gjeve priser som ble delt ut under festmiddagen.

Ole-Jørgen Stokkebek i Bygg-Team Romerike AS på Lillestrøm ble tildelt prisen for Årets tømrer. Han ble rost for å være dyktig i faget og levere solid arbeid.

Odd Martin Velsvik i Tømrerservice AS i Volda ble igjen kåret til beste selger i kategorien prosjekt, og Thomas Sommer, Mesterhus

Oslo, ble beste selger i kategorien eneboliger (EAT).

Glava ble årets leverandør, stemt fram av medlemmene i kjeden foran de to andre nominerte: NorDan og Byggma.

Odd Martin Velsvik i Tømrerservice AS i Volda ble igjen kåret til beste selger i kategorien prosjekt, og Thomas Sommer, Mesterhus Oslo, ble beste selger i kategorien eneboliger (EAT).

En stolt Årets tømrer Ole Jørgen Stokkebek (t.h.) med en like stolt sjef, Svein Høgtorp i Bygg-Team Romerike AS.

Les artikkel om Byggmester Iver R. Gresseth ble omtalt i Byggmesteren nr. 9 2016.

Den kan også leses på nett: <https://byggmesteren.as/2016/10/20/ja-takk-begge-deler/>

Moholt 50|50 er Årets Trebyggeri

TRONDHEIM: – Et av Norges største massivtreprosjekter er også et forbilde for å alminneliggjøre massivtre som byggemateriale, sier juryen for Årets

trebyggeri i en pressemelding.

Moholt 50/50 i Trondheim har utfordret alle de involverte aktørene til å bidra med utvikling og nytenking. Det består

av fem «boligtårn» og en barnehage som sammen danner en ny, liten bydel. Byggene er basert på et industrialisert byggesystem i massivtre som

gir mange spennende perspektiver for urbant trebyggeri i framtiden.

*Moholt fra luften
(Foto: Tomas Bekkavik)*

Godkjent én tysk tømmer

OSLO: En tysk tømmer har fått godkjent utdanningen sin og er dermed den første som kommer gjennom NOKUTs nye godkjenningsordning.

Godkjenningen av polsk og tysk fagutdanning ble innført seint i høst, og gjelder for tømmerfaget og fire andre fag. Hittil er det kommet inn søknader om godkjenning i tømmerfaget fra 77 håndverkere fra de to landene som er omfattet av ordningen.

– Vi regner med at det kommer flere søknader etter hvert som ordningen blir kjent, og vi får oversatt polske og tyske læreplaner, sier seksjonssjef Joachim Gümüs Kallevig i NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen).

Godkjenningsordningen skal etter hvert utvides til å gjelde flere fag og flere land. Tyskland og Polen er valgt ut fordi det er mange arbeidsinnvandrere fra de to landene.

Sidestilt med norsk svennebrev

NOKUT har oppnevnt sakkyndige fra partene i arbeidslivet til å vurdere søknadene og sammenligne utenlandske læreplaner med norske.

Håndverkere som får godkjent sine søknader, får dokumentert kompetanse som er sidestilt med norske fag- og svennebrev. Det er ikke noen snarvei til et fullverdig svennebrev, understreker Kallevig.

Joachim Gümüs Kallevig er seksjonssjef i NOKUT.

ordningen, fungerer helt suverent, mener Jørgen Leegaard, kompetansedirektør i BNL.

Han kjenner ordningen som vara for en av de sakkyndige.

– Godkjenningen må være romslig, men legge avgjørende vekt på at søkerne kan det viktigste som omfatter konstruksjoner, statikk og klimaskallet, legger han til.

– Ofte er søkerne nærmere norske trevaresnekkere i kompetanse enn tømmerere, og de får søknaden avslått av den grunn, fortsetter han.

Konstruksjoner og klimaskall

– At partene i arbeidslivet er sakkyndige i godkjennings-

Oppfyller seriøsitetskrav

– For arbeidsgiverne er det en fordel om utenlandske arbeidstakere får dokumentert sin kompetanse. Dermed bidrar de til at arbeidsgiverne kan vise til at de har fagarbeidere til å utføre jobbene slik det etter hvert vil stilles krav om, sier Leegaard.

GLAVA® HIMLINGER – DRAMMENSBADET

FORVENTNINGEN I TAKET

Metro Branding

KLIKK HER
FOR MER INFO

Taket setter rammene for opplevelsen av et rom. Det er forskjell på en idrettsarena, et klasserom og en konferansesal. Det handler om riktig akustikk og lys, og om effektivt vedlikehold. Det handler kort og godt om å velge riktig himlingssystem.

GLAVA® har produktene og kompetansen, uansett forventninger.

For norske forhold

Ungt firma med sterk vekst

GJERDRUM: Seks år etter at firmaet ble etablert, regner Gjerdrum Byggservice AS med å passere en omsetning på 50 millioner kroner i år. Overskuddet blir også godt, forsikrer to i ledelsen.

Eneboligene ligger på rekke med flott utsikt over store deler av Romerike.

Magnus Ekkjestøl
slår av en prat med
Nikolai Kjærstad og
Peder Bjørtomt.

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
pbl@byggmesteren.as

Magnus Ekkjestøl og Leif Martin Brodahl startet firmaet som tømrer og lærling. De var da 25 og 19 år gamle og kjente hverandre fra fotballen. Nå er Ekkjestøl daglig leder og Brodahl selger og prosjektleder i firmaet med 10 fast ansatte og minst like mange innleide.

De tar sikte på en omsetningsvekst på 10 millioner kroner i året framover slik at den blir 80 millioner i 2020. Ledelsen styrkes med en ingeniør som skal ta sin del av ansvaret for prosjekter.

Doblet med nye boliger

I tre år har firmaet vært forhandler for boligkjeden Systemhus.

– Det har gitt oss et løft og bidratt til at vi har vokst til det dobbelte. Vi har gått fra bare å drive med rehabilitering til å bygge flere nye hus, forteller de to.

Rehabilitering vil de fortsatt drive med, men i en periode vil flere av de ansatte være med på nybygg for å ta unna for etterspørselen.

Nyttig med kjede

– Hvilke fordeler ser dere med en boligkjede som Systemhus?

– Vi får hjelp når vi trenger det. Kjeden har et godt opplegg for å drive salg og de

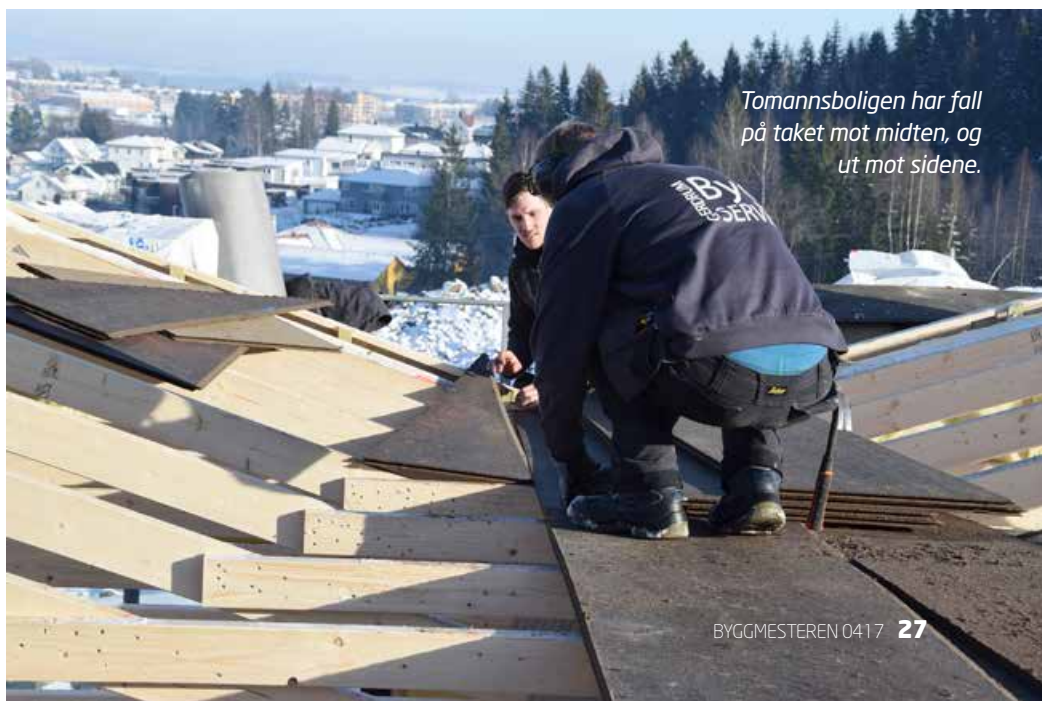
har en huskatalog med spennende modeller og flere gode hjelpemidler, blant annet leveransebeskrivelser. Vi bruker et styringssystem de har utviklet og har fått forslag til hvordan bedriften bør organiseres bedre. Det er noe vi retter oss etter. Systemhus er et godt merkenavn og foreløpig har vi få andre forhandlere å dele et stort marked med.

Systemhus har åpenbart satt pris på Gjerdrum Byggservice AS som forhandler også. Firmaet ble tildelt prisen «Årets nykommer» på kjedens konferanse i 2016.

Ryktet går foran

Ekkjestøl og Brodahl opplever fordelene av å drive virksomhet med et godt rykte i hjemkommunen. Ett oppdrag fører gjerne et nytt med seg. Som i et nytt boligfelt i skogkanten en kilometer fra tettstedet Ask. Der kom de så vidt i gang med den første eneboligen før to andre kunder tok kontakt og ville ha firmaet til å bygge nytt for seg.

I alt holder firmaet nå på med sju enheter i to boligfelt. De bygger både for feltutbyggere og enkeltkunder med selvbyggertomter. ➡

Tomannsboligen har fall
på taket mot midten, og
ut mot sidene.

Tomannsboligen er en katalogmodell som er tilpasset med takterrasse for begge enhetene.

Firmaet har nok å gjøre ut dette året og inn i det neste.

Raskere med elementer

– Vi har begynt å bruke elementer, og vil fortsette med det når det ligger til rette for det, sier Ekkjestøl og Brodahl.

– Med elementer reduserer vi byggetida med et par måneder. Det bidrar også til å styrke økonomien når vi kan levere forttere og dermed kan fakturere tidligere. Etter hvert som egenkapitalen styrkes, vil vi også kunne satse på flere prosjekter i egen regi.

Tømrer og bas Tom Arild Liseth er enig i at elementene effektiviserer byggingen. Sammen med Joakim Prytz bygger han en tomannsbolig med elementer. Firmaet har bygd flere av samme boligtype tidligere, men det er første gang den bygges med elementer.

– Det var en stor fordel at vi kom forttere inn da vi begynte å bygge denne i vinter, slår han fast.

Nøyaktig og i rett tid

Elementene får firmaet levert fra Jatak Are Brug, og de har både god nøyaktighet og er levert i rett tid. De kommer med vinduer, utvendig kledning og isolasjon. Bjelkelag og takkonstruksjon kommer fra samme leverandør. Innleide tømrerlag eller egne ansatte står for innredningsarbeidene.

– Når vi bruker underentreprenører, er det mindre firmaer eller selvstendige

tømrere vi har fått anbefalt og som vi etter hvert kjenner som gode håndverkere.

Ekkjestøl og Brodahl er godt fornøyd med kvaliteten underentreprenørene leverer og mener innleie gir dem en større fleksibilitet i et marked som svinger opp og ned.

Fleksible i leveransen

– Hva er spesialiteten deres?

– Det er nok at vi er svært fleksible overfor kundene. Vi tilpasser oss kundenes behov og kan levere det de måtte ønske, sier Ekkjestøl.

Han ser at de kan være litt for snille med kundenes endringer, selv om de legger opp til at kundene gjør sine valg så tidlig som mulig i planleggingen.

Flere fag i firmaet

Blant de ansatte har firmaet en maler, en flislegger og tre tømrerlæringer.

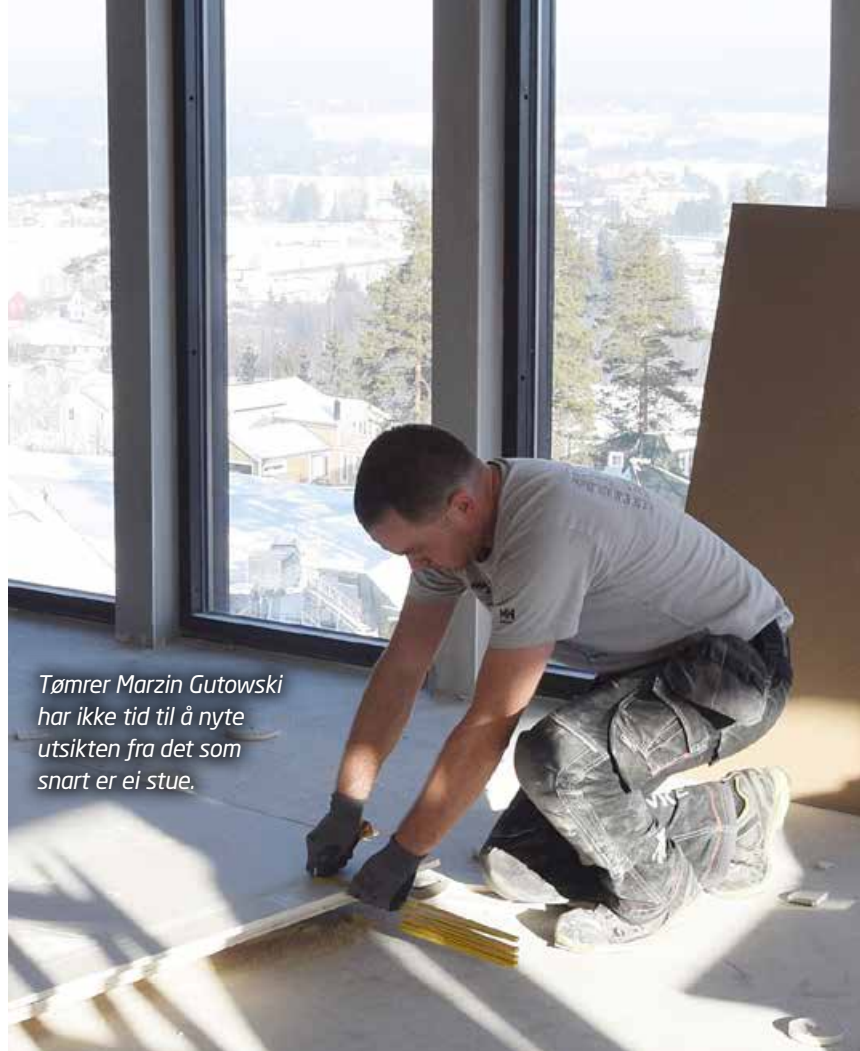
– Det er lettere å ta unna jobbene når vi ikke trenger å vente på malere og flisleggere fra underentreprenører, forklarer Ekkjestøl.

Han viser oss gjerne hvordan den polske maleren Wojtek Chjoka sparkler et rom i en av eneboligene. Han bruker sparkel på sprøyte. Samme maskin kan også brukes til grunning.

– Sprøytemaskinen sparer kroppen. Det blir færre bevegelser når sparkel skal legges på, og det blir mindre å pusse. Vi mener dette også er med på å effektivisere driften vår, sier Ekkjestøl. ☒

Magnus Ekkjestøl og Leif Martin Brodahl startet og driver Gjerdrum Byggservice AS sammen.

Tømrer Marzin Gutowski har ikke tid til å nyte utsikten fra det som snart er ei stue.

FAKTA

GJERDRUM BYGGSERVICE AS

Etablert av Magnus Ekkjestøl og Leif Martin Brodahl i 2011. Bygger eneboliger som forhandler av Systemhus, rehabiliterer. Marked på Romerike, i og omkring hjemmkommunen Gjerdrum. Omsatte for ca 45 millioner med en resultatgrad på ca 10% i 2016.

10 egne ansatte, to av dem i administrasjonen. Tre lærlinger og en utplasseringselev.

FAKTA

GJERDRUM
OSLO

GJERDRUM KOMMUNE

Gjerdrum ligger i Akershus og har slagordet: «Den grønne oasen mellom Oslo og Gardermoen.»

6.546 innbyggere i 2016.

Godkjente boliger: 26 i 2016, 37 i 2015 og 57 i 2014, ifølge Statistisk sentralbyrå.

Tallene omfatter flere kategorier: Eneboliger, frittliggende boliger, eneboliger med hybelleilighet, rekkehus og småhus.

Stian Johansen er første års lærling i bedriften.

Som en hangglider på hoppkanten

SIRDAL: Bjørketrærne rammer inn hytta der den ligger i den bratte lia med fronten mot dalen og ryggen til skiløypene.

AV **KRISTIN STØLE KALGRAFF**
post@byggmesteren.as

I Sinneslia i Sirdal ligger den nybygde hytta med en spennstig konstruksjon. Den er tett ved skisporet, men i le for vind og innsyn. Hyttetaket er formet som en pyramide og har flere funksjoner, i tillegg til å se flott ut.

Bratt terreng ingen hindring

Furuåsen er ett av Sirdals mest attraktive hyttefelt, den har skibakke både foran og bak. Fra baksida kan takspissen se ut som en fjelltopp, men den hindrer ikke utsikten for noen. Formen fikk den på grunn av den bratte og utsiktsrike tomte som er kileformet og nordvendt. For arkitektene Hoem og Folstad har det vært viktig å sørge for at hytta tilpasser seg terrenget best mulig og spille på den viktigste kvaliteten: Utsikten.

– Begge deler er svært godt ivare tatt her, sier Kjell Høie, daglig leder i byggmesterfirmaet HøieUeland.

– Arkitektenes oppgave var å tegne fem hytter i en regulert fortetting der tomtene var gitt uten at området skulle se ut som et boligfelt. Fortettingen og hensynet til de andre hyttene og naturen, var en utfordring for dem. På avstand kan hyttene se ut som små fjelltopper. Vær og vind gjør at hyttene skifter uttrykk. Tidvis dekker snøen skråveggene og taket, slik at man bare ser vinduene.

Fra atkomstida som ligger mot vest, ser man hytta i dens fulle lengde. I første etasje er det en romslig gang, soverom, bad, kjøkken og stue i ett og enda et rom, som enten kan tjene som stue eller soverom.

Ikke en eneste rett vinkel

– De mange skråskjæringene har gitt oss noen utfordringer, sier Høie.

Byggmesteren var dristig og bestemte seg for å bygge hytta ferdig før den ble lagt ut for salg. Han har grunnleggende tro på at gjennomtenkte løsninger og god form vil overleve både denne og neste generasjon, minst.

– Ofte er det vanskelig å forklare en byggherre hvordan en hytte kan ha en såpass høy kostnad som det denne har hatt. Det skyldes i all hovedsak formen og at materialene som er brukt er av ypperste kvalitet. Vinduene har en varighet som er tre ganger så lang som vanlige vinduer. Men dette er detaljer kjøperen gjerne ikke tenker over. Først mange, mange år senere forstår man verdien av kvalitet, forklarer Høie.

« Det har det vært en glede å kunne jobbe med tradisjonsrik bygningskultur og gjennomtenkt utnyttelse av trestokken.

Kjell Høie, daglig leder i byggmesterfirmaet HøieUeland

Ovenfra ser hytta ut som en hangglider like før den slipper seg utfor. Arkitektene Hoem og Folstad valgte den formen for å tilpasse den til naturen og utsikten. (Alle foto: Lise Bjelland)

De mange vinklene og terrengtilpasningen var det mest utfordrende med hytta.

Kraftig limtre

For HøieUeland har det vært en glede å kunne jobbe med tradisjonsrik bygningskultur og gjennomtenkt utnyttelse av trestokken.

Hele hytta er bygd i furu. Kledningen utvendig er furu kjerneved, både i tak og vegger. Inne er det kvistfri glattkant i furu yteved.

Hytta er reist på en ramme av tre kraftige limtrebjelker, omtrent som på et stabbur. Den største drageren er 15 meter lang og 50x60 cm. Sommerstid kan man se de omfangsrrike dragerne som bærer hytta. Nesten som en fugl på en grein ligger den der og hviler, hengende ut over kanten, men med godt fundament.

Spennende arkitektur

Over alt i hytta er det uvante og spennende vinkler og løsninger. Det er uforutsigbart og stadig noe nytt å få øye på. Vinklene skaper en lekenhet som også gjør innredning spennende, selv om det kan by på utfordringer.

– Løsningen her har vært å bygge en del av møblene og sengene på stedet. Plassbygd sofa er ikke bare praktisk og gir sitteplass for mange, den blir også et møbel som hører til. Sofaen på hemsene er perfekt plassert og kan fungere som en ekstra seng, og kjøkkenbenken som avsluttes i en spiss vinkel, er ikke annet enn fascinerende.

Perfekt for furu

Med det tørre klimaet som er i Sirdal, kan furukledning som den som er brukt her, eldes naturlig med sjarm, med lett vedlikehold og tilsyn. ☒

Furu kjerneved har naturlige impregnering og patineres naturlig, den eldes med sjarm og blir bare finere med åra.

Mot nord ligger et av de mest populære alpinsentrene i området, og fra stuevinduet har man god utsikt både til dette og til Sinnesvatnet nedenfor.

Mitsubishi L200

Setter en ny standard.

MILNORWAY LTD

TOPPMODELLEN INSTYLE+
PRIS FRA UTROLIGE

367.700,-*

- Traction control • Regnsensor • Cruise control
- Ryggekamera • Kjørecomputer • DAB+ radio
- Justerbart teleskoppratt • Stabilitetskontroll
- Bi-Xenon hovedlys • Justerbare skinnseter

KLIKK HER
FOR MER INFO

GARANTI
5 ÅR
100.000km

Arbeidsjern med personbilkomfort.

Mitsubishi L200 er en råsterk pickup med 181 hk/430 Nm og tilhengervekt opptil 3,1 tonn. Den usedvanlig lette 2,4-liters turbodiesel-motoren produserer all den kraft og effektivitet du krever av en pickup. L200 har den perfekte balansen mellom stilig design som matcher ethvert arbeidsmiljø, og seighet og funksjonalitet som kreves for å utføre selv de tøffeste jobbene. Samtidig er bilen svært komfortabel, med gode kjøreegenskaper og masse utstyr som standard. L200 passer perfekt for tøffe, norske forhold og med komfort som i en personbil setter den en ny standard for sin klasse. Pressen lovpriser bilen. Prøv den og se om ikke også du liker den!

L200 4WD Club Cab fra kr. **351.700,-*** inkl. mva L200 4WD Double Cab fra kr. **360.900,-*** inkl. mva

Ta kontakt med nærmeste forhandler for å avtale prøvekjøring.

Mitsubishi.youdrive.

FOR NÆRMESTE FORHANDLER RING 23 37 61 00 *Veil. pris pr. 01/01/2017 levert Drammen inkl. mva og leveringsomkostninger. Frakt til forhandler utenfor Drammen og årsavgift kommer i tillegg. Forbruk: 6,4-7,2 l/100 km variert kjøring. CO₂-utslipp: 169-189 g/km. Utstyrsdetaljer kan avvike fra standard. Med forbehold om trykkfeil.

Byggmesterne Odd Helge Vågen, Oddvar Ersland, Åsmund Skumsnes og HMS-koordinator Camilla S. Uri.

- Ei særlig ære

KARMØY: - Det har vært mye høyt og bratt arbeid i vekslende vær, sier formann Odd Helge Vågen i Haakull & Ersland om arbeidet med nye Kopervik kirke.

Snart monteres en stor glassmosaikk av Getsemane hage bak alteret.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
ck@byggmesteren.as

Det er bare uker igjen til gudshuset på 1 900 m² vigsles av biskopen i Stavanger. Et ærefullt oppdrag som bedriften fra Skjold utfører med høy kvalitet.

Mange furspiler

– Dette er den tredje kirken vi bygger, sier byggmester Oddvar Ersland mens tømmerne monterer noen av de siste feltene med spiler utvendig. De er et viktig element inne som ute i kirken, for å regulere lys, akustikk og gi variasjon.

– Med over ti tusen meter spiler innvendig er det blitt mye liftarbeid, fortsetter Ersland og tar oss inn i kirkeskipet. Hovedrommet får plass til 350 personer og kan utvides med lokalet i kirketorget sånn at 500 personer kan overvære gudstjenester.

– Vi har ikke hatt innvendige stillaser i kirkerommet, men har jobbet fra to parallelle lifter, for det er så bratt her at det stiger nesten halvannen meter for hver meter du går inn. Taket innvendig er 52 grader og det er ca 18 meter opp, forteller hovedverneombud Åsmund Skumsnes.

Interessen for den nye kirken har vært stor siden den gamle kirken fra 1864 brant ned til grunnen i 2010. ☒

Selv fra oven følges det med på prosjektet:

– Da vi arbeidet på taket, kom det flere ganger droner fykende også, sier Skumsnes.

Vestlandsmodell

På det meste har Haakull & Ersland hatt 12 av tømmerne sine på jobb i Kopervik. Prosjektet gjennomføres som en delt entreprise der blant annet takteking, utvendig blikkenslagerarbeid og himlinger er underlagt deres entreprise. Det har gått bra, mener både Oddvar Ersland og arkitekten.

– Det har vært strøkent uten krangler eller diskusjoner, og her kunne vi diskutert løsninger lenge, sier Stein Sole fra Lille Frøen arkitekter. Fagmennene viser et godt eksempel på samarbeidet:

– Spilene på innerveggene i kirkeskipet er delt inn i tre felter for å slippe tilfeldige skjøter. Her fant vi en løsning i fellesskap som ikke var med på tegningene, og utførelsen er gjort svært nøyaktig, sier den fornøyde arkitekten og legger til:

– Oddvar er bare opptatt av å få det finest mulig.

Treavslutninger

Kopervik kirke bygges i mur med stålsøyler som bæresystem. Alt stål gipses inn og alle yttervegger på bygget er i bindingsverk.

– Det vil fremstå som en murkirke med tretak og treavslutninger på hele bygget, sier Sole.

– Kirken kunne vært bygd med limtre i den bærende konstruksjonen, men stål

Sivilarkitekt Stein Sole og byggmester Oddvar Ersland har samarbeidet godt på Kopervik kirke.

ble valgt fordi det bygger minst. Murveggene er en meter tykke med isoleringen, siden stålet går inni murveggene, forklarer sivilarkitekten.

Vi går videre gjennom byggets tre deler: Kirkerommet, kirketorget og administrasjonsdelen. Dette blir et energieffektivt bygg, mye takket være tykke vegger og tak.

– Takelementene fra Lett-Tak i Larvik

er isolert med ca 450 mm isolasjon, forteller Oddvar Ersland. Takelementene har den erfarne byggmesteren fått stor sans for.

– De kom ferdig fra fabrikk med teking. På ca en uke ble de montert. Da Protan hadde sveiset skjøtene, satt vi igjen med et tett bygg og kunne begynne på innredningen, sier Ersland. ☐

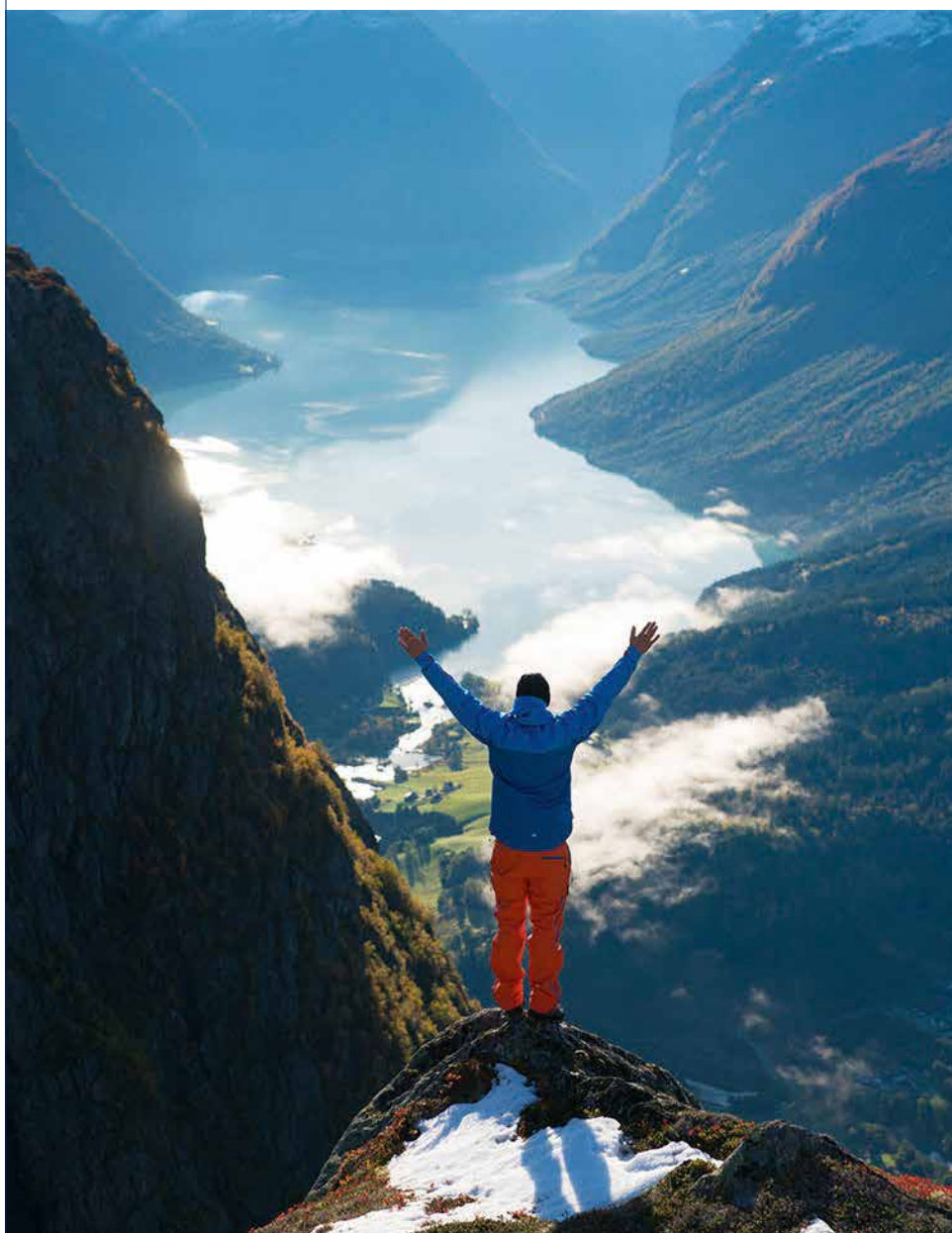
Nye Kopervik kirke er reist på under et år.

LANDSMØTET 2017

Til nye høyder

LANDSMØTET 2017

Nordfjord er Norge på sitt flotteste, høyeste, lengste, vakreste og tøffeste. Alt i en fjord! Innerst i Nordfjord, i Stryn kommune, ligger Loen og flotte hotel Alexandra hvor landsmøtet skal avholdes 8.-11. juni. Her er det tett mellom store og lett tilgjengelige opplevelser.

Det mest spektakulære blir en tur med den nyåpnede «Loen Skylift» som går fra Loen opp på Hoven, 1011 meter over havet. På toppen blir det lunsj i restauranten, med utsikt over fjord og fjell. Mer flott natur får vi oppleve på tur inn til Briksdalsbreen fredag ettermiddag.

Underveis i de formelle møtene er det lagt inn faglige innslag med lokale aktører, og leverandørmesse. Blant annet får vi et «dønn ærleg», inspirerende og morsomt foredrag av Rasmus Mo, mentor og motivator i Sogndal fotballklubb. Ledsagerne får tilbud om ulike aktiviteter. Shopping i Stryn som er kjent for sine merkevareutsalg eller tur med RIB-båt inn mot Olden.

Invitasjon med fullt program og påmelding går ut rett over påske.

Velkommen!

BYGGMESTERFORBUNDET

LOEN 8. - 11. JUNI

BYGGMESTERFORBUNDET
SOGN OG FJORDANE

Treavslutningene
utfordrer tømrerne i
Haakull & Ersland.

Sildeskinn eller ruter

Skifertaket på den gamle kirken var tungeskifer, eller sildeskinn som man sier på Karmøy. Her var rimelige takpanner lenge den eneste løsningen, men en privat giver sørget for at menigheten kunne velge flott ruteskifer.

– Vi har ikke lagt så stor og tung skifer før. Hver skifer måler 63 x 63 cm og veier 12-14 kilo. De nederste er nesten dobbelt så tykke som de øverste. Men det gikk jo greit, selv om det er bratt her, sier Odd Helge Vågen.

– Her jobbet vi bakvendt hele tiden med seler og stillas som vi dro med oss oppover langs taket, legger han til.

– Fem uker tok det. Og da var vi heldige med været. Med en gang vi var ferdige på taket, kom regnet. Da gikk vi inn og sendte en vennlig tanke til han der oppe, sier Oddvar Ersland.

– Vi gleder oss til å ferdigstille kirken. I tillegg til denne jobben, har vi blant annet tømrerarbeidet på den nye ungdomsskolen på Stord som skal være ferdig i løpet av året.

– Fremover skal vi se på nye anbud, noen hytter, renoveringer og tilbygg. Vi ser litt lyst på fremtiden, konstaterer byggmester Oddvar Ersland. ☒

Kirken kles
utvendig med
kebony.

FAKTA

HAAKULL & ERSLAND, SKJOLD

Byggmesterfirma etablert i 1993.
20 ansatte som utfører alle typer
byggjenester, med hovedvekt på tøm-
rerentrepriser i større byggeprosjekter.
Lærebedrift med ca to lærlinger i året.
Medlem i Byggmesterforbundet.

Furuspilene til kirkeskipet er hvitlaserte
og med småkvist.

FOR DEG SOM JOBBER I TØMRERFAGET

TØMREREN

**Hogger tak
til kirkekopi**

**VEDLIKE-
HOLDS-
VENNLIGE
LEVEGGER**

**BRYNJAR MOE I TALGØ
MED LEVEGGER I
MØRE ROYAL
SIDE 47**

**BYGGER NYTT
I GAMMELT
UTHUS**

**JO ASPÅS BYGGER NYTT
BAD I FREDET UTHUS
SIDE 44**

Jostein Utstumo og Kolbjørn Vegar Os med øksa på det som skal bli tak på kopien av Hiortkirka fra 1765. Her jobber de i Kurantgården hvor bygningsvern-senteret holder til.

Historisk sus på Røros:

Hogger til taket til en kirkekopi

RØROS: Et av de mest spesielle prosjektene som foregår på Bygningsvern-senteret til Røros-museet, er bygging av en kopi av ei 250 år gammel kirke.

AV HARALD VINGELSGAARD
post@byggmesteren.as

Hiortkirka ble bygd i 1765 og står ennå i Galåen i Røros. Den har en sjelden historie og var i mange år kirke om sommeren og høyløe om vinteren!

– Artig å bygge kopi av denne kirka, sier Jostein Utstumo. Han står i gårdsrommet til Bygningsvernssenteret og jobber med øks på de øverste stokkene som skal bli tak på kirka. Veileder er bygningsantikvar Kolbjørn Vegar Os.

Udstumo tar bachelor i tradisjonelt byggghåndverk ved NTNU i Trondheim. Og som student har han praksis for å lære om stolpehus – grovt bindingsverk. Byggverket lages i tømmer med bunnsviller, stolper og tak som kopi av den kombinerte kirka og høyløa.

Ekte håndverk

Kirka er et enkelt byggverk i tømmer. Alt formes for hånd, mest mulig slik de gjorde på 1700-tallet, og ikke som det er vanlig for de fleste tømrere som bygger hus nå for tida.

– Det er lett å bruke øks når jeg arbeider med å tilpasse tømmerstokkene til hverandre, understreker han.

Snart er råbygget til taket på den spesielle bygningen ferdig.

Udstumo ble ansatt som arbeidsleder ved

Bygningsvernssenteret for noen måneder siden. Han er utdannet tømrermester og byggingeniør.

– Hvorfor valgte du å jobbe med gamle bygg, i stedet for tømring på vanlig måte, nå for tida?

– I gamle konstruksjoner får jeg mulighet til å forme, ikke bare montere det andre har skapt. Jeg former og skaper noe selv. Bygg med sjel.

– Hva tar du med deg fra det beste i dagens tømrerarbeid?

– Arbeide effektivt. Kunnskap om moderne bygging er viktig når gammelt skal kombineres med nytt i verneverdige hus. Som byggingeniør har jeg utdanning i bygningsfysikk. Det er svært nyttig i arbeid med fukt og tilleggisolering av gamle hus.

Stort fagmiljø

Rørosmuseets Bygningsvernssenter har ni ansatte, et bredt fagmiljø med spesialister på å

FAKTA RØROSMUSEETS BYGNINGSVERN- SENTER

Bygger sin virksomhet på kompetansen Rørosmuseet har opparbeidet gjennom mange års forvaltning, istandsetting og vedlikehold av eldre bygninger og anlegg i området.

Ni fast ansatte.

Utarbeider tilstandsrapporter og utfører istandsetting på museets antikvariske bygninger og på oppdrag for andre.

Antikvarisk Verksted setter i stand vinduer, dører, paneler og listverk. Verkstedet kan også lage kopier.

Driver fagskolestudiet «Innføring i bygningsvern» som en del av Fagskolen Innlandet og annen utdanning og kurs.

Læringsarena for bachelorstudiet Tradisjonelt byggghåndverk ved NTNU.

Driver rådgivning og veiledning overfor huseiere.

Den originale Hiortkirka står her i Galåen som er ei grend i Røros.

Bygningsvernssenterets avdelingsleder Berit Bakosgjelten utenfor sitt eget hus som ligger i Sleggveien.

verne gamle bygg. Senteret setter bygningen og håndverkeren i sentrum.

– Det mest særegne ved bygningsvern-miljøet på Røros, er hvordan vi fokuserer på håndverkerne. De skal være en viktig del av bygningsvernarbeidet. Når avgjørelser tas, bør håndverkeren være med på avgjørelsen, sier bygningsantikvar Kolbjørn Vegar Os.

Han er også lærer i senterets fagskole-utdanning «Innføring i bygningsvern».

Røros har gjennom mange år opparbeidet et stort fagmiljø innen bygningsvern, på bygningsvernssenteret og blant mange håndverkere.

– I Bygningsvernssenteret jobber vi mye sammen med mange håndverkere, for å

utvikle faget vårt, sier Kolbjørn Vegar Os.

Hver måned arrangerer senteret møter for håndverkere og andre interesserte. Mange møter opp hver gang.

Bringe verdensarven videre

Røros står på UNESCOs liste over verdensarvsteder med sin svært særegne, flere hundre år gamle trehusbebyggelse.

Rørosmuseet og Bygningsvernssenteret har utført viktig arbeid for å ta vare på de gamle, vernede byggene. Kirketaket er reparert. Brua over til slegghaugene er satt i stand. Mange hus er gjenskapt slik de var den gang da.

Uthusprosjektet – som drives av Røros

kommune - er svært viktig for verdensarvstedet. Det ble startet i 1995 og pågår fortsatt, nå også med løer og i et større område omkring byen.

Berit Bakosgjelten er avdelingsleder ved bygningsvernssenteret.

– Vårt mål er å bringe bygningsarven videre, sier hun. Bygningsvernssenteret ønsker at de gamle, historisk verdifulle byggene skal bestå best mulig for kommende generasjoner.

– Kunnskapene og ferdighetene hos alle som arbeider med gamle hus, er avgjørende for at bygningene skal ha et langt og godt liv, sier Berit Bakosgjelten. ☒

Olaf Piekarski, som er leder for Antikvarisk Verksted på bygningsvernssenteret, setter i stand ei gammel dør.

ELLE MELLE. Foto: Kristin Støyen, Inger Marie Greni

[KLIKK HER
FOR MER INFO](#)

MULIGHETENES VINDU

Moderne forbrukere ønsker ikke bare valgmuligheter – de ønsker mange valgmuligheter. Med H-vinduet plus+ kan du selvsagt velge mellom både størrelser, utforming, farger og srosseløsninger. I tillegg finnes det ulike glassvarianter med energisparing, solskjerming, sikkerhetsglass, støydemping og selvrensende glass. Vi tilbyr spesialløsninger for dine behov.

Vedlikeholdsfrie kvalitetsvinduer i vinyl som verken trenger skarping eller maling. Du sparer både tid og penger!

Hvinduet[®]+
hplus.no

Bygger nytt i fredet uthus

Det fredete uthuset skulle bli nytt bad og vaskerom til hovedhuset vegg i vegg. Derfor måtte tømrer Jo Aspås bygge et nytt hus inni det gamle til de nye rommene.

AV HARALD VINGELSGAARD
post@byggmesteren.as

Vi møter ham i Sleggveien i Bergstaden. Røros der flere hundre år gamle trehus står vegg mot vegg. Det var lettere sagt enn gjort å bygge bad og vaskerom i det ene uthuset. Det måtte demonteres, fordi en råteskadd bunnsvill i hovedbygningen som det ligger

helt inntil, måtte skiftes ut.

– Vi valgte å bygge et hus i huset. På den måten unngår vi inngrep i det gamle uthuset, samtidig som vi har bedre kontroll med vindtetting og isolasjon i nybygget. I badet skal det være varme i gulvet, derfor er det støpt plate som fundament.

Da uthuset var demontert, la han ny sville. Deretter støpte han plata for badet og satte opp bindingsverksbygg etter moderne standard.

Mur av naturstein

Utenfor den støpte plata, monterte han opp igjen det grove bindingsverket i tømmer, foreløpig støttet opp av noen trestokker. Til sommeren skal han sette opp igjen muren

under det gamle uthuset, slik den sto, med naturstein.

På den ene sida av uthuset er allerede kledningen med røde, gamle bord lagt på igjen. Bordene ble nummerert for at det skulle være lett å få dem tilbake på riktig plass.

Det gamle uthuset hadde to dører og to vinduer. Derfor ble det også to nye dører og to nye vinduer i det nye huset. Dermed får det dobbelt sett med dører og vinduer, gammelt og nytt. Avstanden mellom veggene og taket i det nye og det gamle bygget er fem cm.

Aspås utfører arbeidet i Sleggveien 3 sammen med Jostein Andersen.

Inne i det nye badet og vaskerommet er det ingen antikvariske bestemmelser, selv om

Det gamle uthuset er satt opp igjen mest mulig slik det sto før, sier tømrer Jo Aspås.

det er et hus i hjertet av verdensarvstedet. Derfor blir badet og vaskerommet topp moderne.

Uthuset bestemmer

– Hvordan jobber du for å gjenskape det gamle uthuset?

– Uthuset bestemmer, det er fredet. Derfor så jeg hva jeg kunne gjøre for å bevare mest mulig av det gamle. Når vi jobber med gamle bygg, gjentar vi det vi ser, både med tanke på materialer og verktøy.

I uthuset byttet vi noe gammelt bindingsverk, noen bord i kledningen og noen runde takåser. Vi så på sporene i de gamle materialene om det var brukt sag, øks og annen redskap, og brukte samme verktøy da vi satte i stand uthuset igjen.

Sjelden sveitserfasade

Sleggveien 3 er for øvrig et av få hus på Røros med original sveitserfasade. Det står ▶

Det gule huset er Sleggveien 3.

Aspås bygger moderne vegg i vegg med det gamle.

vegg i vegg med nabohusene. Sleggveien er en svært populær vei, og mange tusen turister fra hele verden går denne veien nedenfor slegghaugene hvert år. Bygningsvernssenterets avdelingsleder Berit Bakosgjelten har bodd i Sleggveien 3 siden 1990-tallet.

– Uthuset bygges om til bad og vaske-rom, slik at jeg får frigjort et rom i andre etasje, sier hun.

Rommet i andre etasje ble ombygd til bad på 1970-tallet. Nå blir det tilbakeført til soverom.

Uthuset er bygd vegg i vegg med hovedhuset, og ble brukt som spiskammer og vedskål, med dør både inn til hovedhuset og dør ut i gårdsrommet. Hun har også et annet uthus, det sitter fast i naboens fjøs.

Utfordres av det gamle

Jo Aspås har lang erfaring fra arbeid med gamle hus, både på Røros og ellers i landet. Han har gjenskapt gamle fjøs, løer, stabbur, staller, laftede hus, smier og taubaner, og mye annet.

– Antikvariske jobber er mer interessante og utfordrende enn å arbeide med nytt, men en kombinasjon kan være perfekt, synes Jo Aspås.

Jo Aspås har satt i stand hele første etasje – fjøset – i Skjerdingsstadgården i Røros, mest mulig slik som det opprinnelig var.

Aspås var lafter i 25 år og har svennebrev som tømrer. Han har vært med på Uthus-prosjektet på Røros i mange år. Det er et prosjekt som drives av Røros kommune, i tett samarbeid med fagmiljøet på Røros museets bygningsvernssenter, for å bevare uthus.

– Hvilke råd har du til unge tømrere som ønsker å arbeide med gamle bygg?

– Oppsøk et bygningsvernssenter eller en håndverker som meg, som kan gi råd om hvordan du skal gå fram for å nå dine mål. ☒

KLIKK HER
FOR MER INFO

”Vi har kunnskap om hele byggeprosessen, fra prosjektering til produksjon og forvaltning og kan derfor hjelpe med å finne den mest totaløkonomiske løsningen”

For å bistå med teknisk veiledning og prosjektering av Masonite-bjelken er det i Byggma egne prosjekteringsavdelinger med stor kompetanse på Masonite-bjelker og trekonstruksjoner generelt. Ta gjerne kontakt med oss på telefon 38 13 71 00, eller mail masonite.kundesenter@byggma.no

member of

BYGGMA
group

PRODUKTER

- Kundene etterspør produkter med denne type kvalitet, sier salgssjef Brynjar Moe.

TALGØ MØREROYAL

VEDLIKEHOLDS- VENNLIGE LEVEGGER

Nå er nye levegger i MøreRoyal tilgjengelig. De blir levert i fargene brunt og grått og har lik kledning på begge sider. Veggene har ingen synlige skruer på veggflatene, opplyser produsenten.

I framstillingen gjennomgår trelasten to behandlinger: Først trykkimpregneres den med et kopperbasert impregneringsmiddel, før den deretter kokes fra seks til åtte timer i olje under vakuum. Her blir en hel liter olje pr. m² kokt inn i treet.

Oljeforseglingen reduserer fuktopptak, svelling, krymping og sprekking. Før kokeprosessen, kan oljen tilsettes fargepigmenter, og fargen kokes dermed inn i treverket. Resultatet blir et materiale som er bestandig mot UV-stråling og en kledningsoverflate som vil trenge lite fargevedlikehold, sier produsenten.

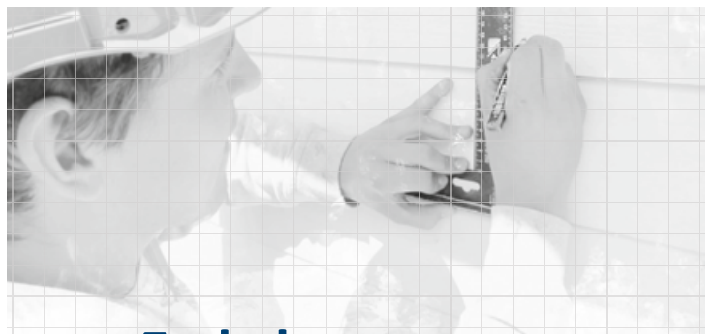
MASCOT FREESTYLE

ARBEIDSKLÆR MED PERSONLIG STIL

Arbeidstøyprodusenten Mascot vil gjerne bidra til at unge, selvstendige håndverkere kan være trendy både på jobb og fritid.

Den danske produsenten lanserer derfor en serie arbeidstøy med merkenavnet Freestyle. Klærne er tilpasset den som er like opptatt av stil og design som at arbeidsklærne skal være funksjonelle, ifølge en pressemelding.

Inspirert av surfermiljøet, er klærne lagd for å være holdbare, uansett hvilket vær de utsettes for, og samtidig være komfortable og ha en god passform. Den nye serien består av skjorter og trøyer i ulike farger og mønstre. Fargene anses å passe godt sammen med arbeidstøy man allerede har.

Er du byggmester og driver egen bedrift?

Vi vet at det til tider kan være mange baller i luften og mye å forholde seg til i vår bransje!

HJELP NÅR DU TRENGER DET

Juridisk hjelp: Våre advokater er spesialister på lover, avtaler og rettspraksis innen bygg og anlegg. De kan følge deg helt inn i rettssalen om det behøves.

Faglig hjelp: Du får landets sterkeste, uavhengige fagavdeling på laget. Vi gir deg råd og veiledning når du vil utfordre deg selv eller du vil være trygg på at det du gjør er riktig. Vi har også et bredt kurstilbud!

Forsikringshjelp: Byggmesterforsikring AS kjenner til hverdagen og virkeligheten på byggeplassen og hjelper deg å velge riktige forsikringer og garantier.

hei@byggmesterforbundet.no

Send oss en melding og vi tar kontakt!
Eller ring oss på 23 08 75 77

BYGGMESTER FORBUNDET

Les om flere medlemsfordeler på
www.byggmesterforbundet.no

KLIKK HER
FOR MER INFO

Tipset

Du kan ikke kontrollere været, men du kan holde det ute

Endelig et takvindu som er laget for Norsk klima i endring!

VELUX TripleProtect takvindu er utviklet for å fungere optimalt i norske hus og hytter. Vinduet er testet mot regn, hagl og snølast med våt snø. Utvendig bekledning er utstyrt med et lyddempende belegg som reduserer støy fra regn og hagl.

Et VELUX TripleProtect takvindu gir deg naturlig dagslys, frisk luft og den tryggheten du trenger for å trives.

VELUX®

www.velux.no

PRODUKTER

MILWAUKEE M18 FUEL

GIPSSKRUTREKKER MED LENGRE LIV

Milwaukee lover både lengre levetid og økt driftstid på den nye gipsskrutrekkeren M18 FUEL. Den har børsteløs motor, og en start-funksjon som skal øke leve- og driftstida, ifølge en pressemelding.

– Vi har brukt mange timer på byggeplasser i jakten på den rette kombinasjonen av funksjoner som brukerne trenger mest, sier Thomas Møller, Trade Product Manager hos Milwaukee Powertools.

– Et godt eksempel er funksjonen Auto-start. Når den er aktiv og utløseren er låst i på-posisjon, starter maskinen selv når skruen

presses mot materialet. Dette fører til at det ikke er motorstøy mellom hver gang en skrue skrues inn, og at driftstida blir opptil tre ganger så lang, sier han.

Med en forsats kan brukeren velge å bruke gipsskrutrekkeren til enkeltskrues eller som gipsautomat. Passer til standard båndskrues fra 25 mm til 55 mm.

Maskinen veier to kilo med batteri og kan feste opptil 27 gipsplater (120 x 240 cm) på én lading.

God ergonomi gjør at den ligger godt i handa hele dagen, forsikrer produsenten.

ROCKWOOL

ISOLASJONSBLÅSER, IKKE STØVSUGER!

Den nye isolasjonsblåseren fra Rockwool skal gjøre det lettere å isolere med løsull.

– Den betjenes av to personer, den ene står nede og forer den lange slangen fra sekker med løsull, mens den andre står inne og blåser det ut i ønsket tykkelse, forklarer distriktssjef Dag Ove Leraand i Rockwool.

Blåsemaskinen ser ut som en forvokst støvsuger. Den gjør at man selv kan blåse inn isolasjon i loftet og andre steder der det er vanskelig å komme til med vanlige matter. Du er ikke avhengig av blåsefirma, reklamerer Leraand.

Ulla som brukes, er Rockwools kjente isolasjonsmatter som er malt opp til formålet. Leraand regner med at dette kan være et produkt byggevarerforretninger kan kjøpe inn for å leie ut til kundene.

NYHET

Vi har funnet opp murhuset på nytt. **MURHUS 2.0**

FORENKLET
SYSTEM

NOT OG
FJÆR

30%
LAVERE
VEKT

Den nye høyeffektive Leca® Isoblokk gjør jobben hurtigere og billigere.

Aldri har det vært enklere å bygge i mur. Aldri har du kunnet sette opp en fullisolert yttervegg så hurtig, så lett og så nøyaktig. Med vår nye Isoblokk har vi forenklet jobben radikalt gjennom en rekke nyvinninger som sparer deg for tid og penger. Så banebrytende at vi nærmest har funnet opp murhuset på nytt. Murhus 2.0 med andre ord.

Leca®

leca.no

PRODUKTER

ROCKWOOL REDAIR MULTI

NYTT FASADESYSTEM

– Med fasadesystemet REDAir Multi unngås de fleste utfordringene som bruk av tradisjonelle systemer medfører, sier Rockwool.

– Nå er det slutt på både å tilpasse isolasjonen i det bærende systemet, holde oversikt over mange ulike komponenter og

bekymringer med senere vedlikehold av fasadens bærende system, skriver Rockwool.

Det ventilerte fasadesystemet REDAir Multi er komplett med lekter, beslag, isolasjon og skruer. Ifølge Rockwool, gjør dette at montørene bruker omtrent halvparten så lang tid som ved montering av tradisjonelle fasadesystemer. Systemet består av galvanisert stållekt med innebygget friksjonselement for innfesting i isolasjonen, aluminiumsprofil for å justere og korrigere eventuelle skjevheter i fasaden, skruer, klips, festebeslag og glidebeslag.

Fasadesystemet er 100 prosent uorganisk og derfor vedlikeholdsfritt, noe som gir mulighet for fritt valg av fasadeledning og større opprettingsmulighet for klimaskjermen. Systemet har ingen begrensninger i byggehøyde.

ZEKLER 36

LETT OG «MORSOM» VERNEBRILLE

Vernebrilla Zekler 36 er ikke bare lett, nå kommer den også med «morsommere struktur», ifølge produsenten. En egen kolleksjon med seks varianter av disse brillene er tenkt til alle som ønsker det lille ekstra, en mer luksuspregert følelse, morsommere struktur eller mer farge, sier Ulrika Calzon, produkt- og sortimentsutvikler hos Zekler.

Vernebrillene er utviklet med tanke på vekt og form. Zekler 36 veier bare 16 gram, og er blitt svært populær blant bygningsfolk etter at den ble lansert i fjor, ifølge Calzon. Brillene har UV-beskyttelse og fungerer dermed også som solbriller.

HOLA OVAL

FANT OPP EGEN OVALDRILL

– Jeg ventet på at noen andre skulle finne opp en oval drill, men det skjedde aldri, sier Tom-Arild Bekkeheien om sitt eget patent, spesialverktøyet Hola Oval.

Hola Oval er et spesialverktøy som brukes til å skjære ut hull for ELKO elektriske 1,5 veggbokser (bokser til stikkontakter).

Hola Oval monteres på en vanlig drill og skjærer gjennom tre, gips, plast, glassfiber og andre myke materialer. Verktøyet gjør jobben enklere for håndverkeren, gir et bedre resultat og sparer tid, reklamerer gründeren.

Gjennom test- og utviklingsperioden har verktøyet fått gode tilbakemeldinger, og rundt 10 prosent av den første produksjonsserien på 1000 stk. er allerede forhåndsbestilt.

Produktet vil i første omgang bli markedsført direkte overfor elektrikere og tømrere, men vil etter hvert dukke opp i butikker hvis responsen er god.

Etasjeskiller med gitterbjelker av tre

Kostnadseffektiv byggemetode med SINTEF Byggforsk Teknisk Godkjenning.

De produseres av medlemmer i Norske Takstolprodusenters Forening.

www.takstol.com

BRANSJEREGISTERET

NORSK PRISBOK 2016

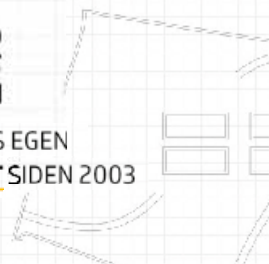
norskprisbok.no

Norconsult
Informasjonssystemer

BYGGMESTER FORSIKRING

HÅNDVERKSBEDRIFTENES EGEN
FORSIKRINGSSPESIALIST SIDEN 2003

Mange om beinet?

For kun kr 390,- kan du gi dine ansatte et eget abonnement på tidsskriftet Byggmesteren.
Ring 46 98 67 70.

Forutsetter et hovedabonnement.
Dette koster ordinært kr. 670,-

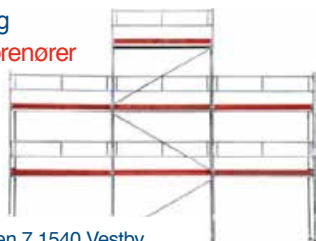
Har du flyttet?

Husk å gi melding om
adresseendring til Byggmesteren!

Tlf: 46 98 67 70

E-post: byggmesteren@medievekst.no

Komponer din egen pakkeløsning
Benyttes av ledende stillasentreprenører
Enkel og fleksibel montering
Robust lettstillas i aluminium
Typegodkjent av Arbeidstilsynet

INSTANT
NORGE AS

Deliveien 7, 1540 Vestby
www.instant.no / post@instant.no / 23 19 11 00

Kalkulasjon og innkjøp

ISy ByggOffice

stig.solem@norconsult.com | 454 04 650

www.isy.no

Norconsult
Informasjonssystemer

NORDVESTVINDUET

DIN KOMPLETE VINDUS- OG DØRPRODUSENT

www.nordvestvinduet.no

BYGGMESTERFORBUNDET

MEDLEMSKAP LØNNER SEG!

Telefon: 23 08 75 77 E-post: hei@byggmesterforbundet.no

www.byggmesterforbundet.no

Byggdata

AV FAGFOLK FOR FAGFOLK

Kalkykeverktøy for håndverkere og takstfolk

Rask - Enkel - Pålitelig

☎ 24 14 66 30 ✉ post@byggdata.no 🌐 byggdata.no

Annonser i Byggmesteren på nett?

Kontakt Anne-Grethe Krogdahl
på agk@byggmesteren.as
eller 23 08 75 70

VERKTØYSLIPING AS

Henter og leverer på østlandet

www.verktoysliping.no

Mobil 932 11 439 / 997 93 140

Gamle Dalsveg 134, 2032 Maura

E-post: verktoysliping@icloud.no

SLIPEVERKSTED FOR:

Sagbruk
Treindustri
Metallindustri
Byggentreprenør
Skogentreprenør
Private

Salg av verktøy

Snekkerverksted KJØKKEN - BAD - GARDEROBE SPESIALINNREDNINGER

**AUST
VOLL**
TRE & DESIGN

Aust Voll Tre & Design
Heigreveien 148, 4312 Sandnes Tlf: 51 66 11 34
E-post: post@austvoll.no www.austvoll.no

Fire av fem i det nye styret:
Jørn Korneliussen, Frode Thorsen,
Einar Johansen og Kenneth Werner

Byggmestrene i Oslo og Akershus i én forening

Nå er Byggmesterforbundet i Oslo og Akershus endelig én forening med ett felles styre.

Sammenslåingen mellom de to foreningene ble vedtatt på ekstraordinære generalforsamlinger i oktober. Midt i mars ble vedtaket spikret i en ordinær generalforsamling som valgte nytt styre og vedtok nye vedtekter.

Et skritt på samlingsveien

– Det er mye nytt og spennende som skjer i år, og vi har fått et styre som har god spredning både geografisk og i erfaring, konstaterte Einar Johansen da han var valgt til leder i det nye styret.

Han appellerte til medlemmenes tålmodighet og sa det naturlig vil ta noe tid før foreningen med over 230 medlemmer i nesten 20 kommuner, skal fungere som én.

Et faglig miljø

Johansen lovte at det skal jobbes for å skape et miljø som bedriftene vil trekke til fordi de ikke vil våge å stå utenfor. Foreningen vil satse på et faglig løft for medlemmene og vil arbeide for å bli synlig i media som forkjemper for en seriøs næring.

Med seg i styret fikk han Frode Thorsen som nestleder, Fredrik Ringstad, Jørn Korneliussen og Kenneth Werner som styremedlemmer.

Seriøsitetskrav sentralt

Krav om seriøsitet har stått sentralt i arbeidet i 2016, og blir like sentralt framover, viser årsberetningen og handlingsplanen

som ble gjennomgått på generalforsamlingen.

Myndighetens terskelverdi på 1,75 millioner gjør at det går fra vondt til verre for bedriftene, konstateres det i årsberetningen. I handlingsplanen forsikres det at det skal arbeides videre med å implementere seriøsitetskrav i kommunenes standardkontrakter. Det gjelder blant annet krav om maksimalt ett ledd underleverandør under hovedleverandør, faglærte i utførende ledd og 10 % lærlinger.

Begivenhetsrikt år

Byggmesterforbundet Oslo rundet 170 år i fjor, og hadde ansvar for den lokale delen

av landsmøtet som en del av feiringen.

– I løpet av året har vi også takket av Arvid Søgaard etter nesten 30 år som daglig leder i foreningen og opplæringskontoret, og medvirket til at han ble tildelt Kongens fortjenestemedalje, konstaterte avtroppende styreleder, Pål Øye, ved avslutningen av generalforsamlingen.

– Vi har også ansatt Harald Hansen som ny daglig leder og tildelt foreningens hederstegn til tidligere leder i foreningen Åsmund Østvold som nå er styreleder i Byggmesterforbundet, la han til.

Pål Øye takket for seg som leder etter det han betegnet som fire lærerike år. ☒

Foto: Christopher Kunøe

Nytt arbeidsgiverutvalg

Byggmesterforbundet vil styrke arbeidet med lønns- og arbeidsvilkår for medlemsbedrifter med tariffavtale, og har opprettet et nytt arbeidsgiverutvalg til å bistå styret med det. Utvalget hadde sitt første møte i mars der formål og arbeidsform ble gått opp. Her er utvalget samlet rundt bordet: (f.v.) Kjell Nilsen, Nord-Tre Entreprenør, Frank Ståløy, Åsane Byggmesterforretning, John Martin Illøkken, Varmbobygg, Frank Ivar Andersen, Byggmesterforbundet, Stein Otto Johannessen, Byggmester Markhus og Bent Gabrielsen, Faber Bygg.

Vinden snudd for yrkesfagene?

De senere ukene har det i media vært en rekke oppslag om positive tall for søkning til yrkesfagene. Spørsmålet mange stiller seg, er om vinden har snudd for byggfagene, hvor positiv er oppgangen og hvordan kommunisere dette i en næring med åpenbare utfordringer. Foreløpig er min konklusjon at det beste vi kan håpe på så langt, er at bunnen er nådd. Ser man på utviklingen for søkningen til bygg- og anleggsgag siden 1994, som for øvrig representerte bunnåret med 2 937 søkere, er toppåret 2005 (6 124), så ned igjen fram til 2014 (3 401) og derfra gradvis opp til i dagens tall med 4 269 søkere.

Av den totale søkningen til videregående utdanning, utgjør Bygg- og anleggsteknikk 6 % mens elektrofag alene utgjør 8 %. Overfører man dette til arbeidsmarkedet i sum, er det åpenbart at søkningen ikke står i forhold til næringens størrelse. Med god grunn slår vi oss på brystet og sier at vi er Norges største næring. Ser man på byggeplassene, kan man konstatere at selv om elektro er et betydelig innslag i byggeprosessen, gjenstår det vel for de fleste av oss å oppleve at det er flere elektrikere på bygget enn alle de andre fagene til sammen.

Idrettsfag er tydeligvis populært og er med sine 7 % større enn hele bygg- og anleggsteknikk. Medier og kommunikasjon og Musikk, dans og drama svinger bokstavelig talt, og puster begge Bygg- og anleggsteknikk i ryggen med hele 4 %.

Når man analyserer tallene for søkningen til bygg- og anleggsgagene, kan det konstateres at det er store forskjeller rundt om i landet. Sammenlignet med Akershus, har for eksempel Hordaland nesten dobbel så stor søknad til byggfagene på tross av at Akershus har flere innbyggere. Rogaland har langt færre innbyggere enn Oslo, men tre ganger så stor søkning. Oslo, som er nede på tilsvarende nivå som Sogn og Fjordane og Troms fylker, har tydeligvis bestemt seg for at bygging, vedlikehold og utvikling av hovedstaden skal gjøres av andre. Når man vurderer utviklingen, er det nødvendig å se bak tallene og også analysere årsakene til de store forskjellene rundt om i landet. Det er overraskende lite oppmerksomhet rundt disse store forskjellene.

For en tid tilbake ble jeg fortalt at Danmark har sett det som nødvendig å innrette utdanningstilbudet etter arbeidslivets behov. De har

ikke olje, gass, fossefall og fisk og derfor ikke råd til vår utdannings- og arbeidsmarkedspolitikk. Danskenes policy er utdanning som er relevant for arbeidsmarkedet og at de lønnes godt, da gode lønninger skaper etterspørsel og utkonkurrerer sosialhjelp og andre stønadsordninger. Manglende eller feil utdanning og for lav lønn, har aldri bidratt til vekst og konkurransekraft, og det er dette som nå er i ferd med å feste seg i vårt land. Yrkesdeltakelsen i Norge de senere år har falt med hele 3 %. Særlig unge menn sliter og vi har en betydelig ungdomsledighet. Tiden er inne for å erkjenne at vi har strukturelle utfordringer som det må tas tak i, da det verken er olje, gass eller fisk som er vår viktigste ressurs. Det er humankapitalen og høy deltakelse i arbeidslivet, som fremover vil være vårt viktigste våpen for å bygge landet og velferden videre.

En politisk leder som de siste månedene har tatt betydelige jafs på meningsmålingene fra de andre partiene, blir selvsagt utfordret av sine kolleger. De beskylder ham for å snu kappen etter vinden, mens han med sitt avvæpnende smil bare svarer at det er vinden som har snudd. Om vinden har snudd for yrkesfagene, er vanskelig å si, men det konstateres at nedgangen kan ha stoppet opp. ☒

FIAs HJØRNE

AV **FRANK IVAR ANDERSEN**
DAGLIG LEDER
BYGGMESTERFORBUNDET

Selv om Akershus har langt flere innbyggere enn Hordaland, er det dobbelt så mange som søker seg til byggfagene i Hordaland. (Illustrasjonsfoto: Christopher Kunøe)

Pust ut!

SUDOKU 0417

LETT:

		8	2			9	7	
	1	3		9				
	4		6		8		3	2
6	8						4	
		9	1		5	6	2	
	5		3		6	7		
1	7				3		6	
	2			6		4		
		6			4	2	8	

© Bulls

VANSKELIG:

			9	2	5		6	
		8		4		2		
						7		
9	7							4
				1			5	7
	1	4	8					9
7						1		
				6	1			2
			2	8				

© Bulls

Fyll ut de tomme feltene slik at både de loddrette og vannrette radene, samt hver av boksene med 3 x 3 felter, inneholder alle tallene fra 1 til 9.

LØSNING:

LETT:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	3	4	5	6	7	8	9	1
3	4	5	6	7	8	9	1	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
5	6	7	8	9	1	2	3	4
6	7	8	9	1	2	3	4	5
7	8	9	1	2	3	4	5	6
8	9	1	2	3	4	5	6	7
9	1	2	3	4	5	6	7	8

VANSKELIG:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	3	4	5	6	7	8	9	1
3	4	5	6	7	8	9	1	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
5	6	7	8	9	1	2	3	4
6	7	8	9	1	2	3	4	5
7	8	9	1	2	3	4	5	6
8	9	1	2	3	4	5	6	7
9	1	2	3	4	5	6	7	8

Godt å høre!

Fredag for påske møttes to byggmestre til en velfortjent pils på puben.

De pratet om løst og fast, og begge syntes det var godt å være ferdig med en stri tårn for fridagene.

Godt i gang med det andre glasset, betrodde den ene byggmesteren seg til kollegaen:

– Mitt verste mareritt ville vært å møte kona og elskerinna på samme sted.

– Samme her! skålte kollegaen.

Rett etterpå gikk døra opp, og to vakre kvinner kom inn på puben.

Da den første byggmesteren så hvem det var, hevet han glasset og sa:

– Skål, der ble marerittet mitt oppfylt!

– Skål, sa kollegaen, og samme her!

De to neste temaene i Byggmesteren:

Test av elektrisk verktøy

Batteriverktøy blir stadig kraftigere. Kan de ta helt over for de med ledning? Er det bare fordeler med batteri, hva med vekt og lading?

BIM for dummies

Bygningsinformasjonsmodellering (BIM) blir mer vanlig på større bygg. Kan det også brukes i boligbygging, og hvordan er det å jobbe med BIM-tegninger på byggeplassen?

0517

MATERIELLFRIST: 2. MAI

0717

MATERIELLFRIST: 8. AUGUST

KLIKK HER
FOR MER INFO

**FABRIKKMALT
KLEDNING**

– Fabrikkmalt kledning er mitt førstevalg!

Effektive og gode byggeprosesser krever god planlegging og profesjonelle valg. Moelvns Fabrikkmalt kledning malt med Drygolin, er enkel å anbefale da den gir både meg og mine kunder mange fordeler:

- Raskere vei til nøkkelferdig bygg.
- Høyere inntjening.
- Bygget ser bedre ut ved overlevering.
- Fornøyde kunder.
- Kan monteres i all slags vær.

Torolf Stenersen

Bygg- og tømrermester
Torolf Stenersen AS, Sandefjord

MOELVEN®

Du bygger

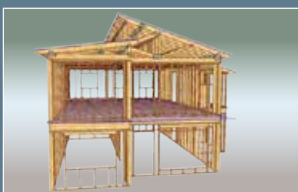
- Vi tar oss av resten

“Konstruksjons-
pakker
- det er bindingsverk
på millimeteren,
på brøkdelen
av tiden.”

*Teknisk sjef,
Christoffer Aas Clementz*

OPTIMERA BYGGSYSTEMER - KONSTRUKSJONSPAKKER

Bygg mer med samme bemanning med konstruksjonspakker fra Optimera og Montér. Motta ferdigkappede stendere, sviller, losholt, dragere og bjelker på byggeplassen. Alt er pakket, merket og stablet i riktig rekkefølge. Det følger med monteringsanvisning og 3D-tegninger.

- Bygget blir raskere tett
- Unngå feil og spar tid
- Egne produksjonsanlegg i Norge
- Bygg flere hus på kortere tid

- Mindre svinn og avfalls-
håndtering
- Vi tar ansvaret for statikken
- Tekniske tjenester

KLIKK HER
FOR MER INFO

OPTIMERA
optimera.no

Montér